

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता, पद, जटा, घन पाठः

3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - न्यूनकर्माभिधानं

Contents

1	TS 3.1.1.1	5
2	TS 3.1.1.2	6
3	TS 3.1.1.3	6
4	TS 3.1.1.4	7
5	TS 3.1.2.1	8
6	TS 3.1.2.2	9
7	TS 3.1.2.3	10
8	TS 3.1.2.4	11
9	TS 3.1.3.1	12
10	TS 3.1.3.2	13
11	TS 3.1.4.1	14
12	TS 3.1.4.2	15
13	TS 3.1.4.3	16

14	TS 3.1.4.4	17
15	TS 3.1.5.1	18
16	TS 3.1.5.2	19
17	TS 3.1.6.1	20
18	TS 3.1.6.2	21
19	TS 3.1.6.3	22
20	TS 3.1.7.1	22
21	TS 3.1.7.2	23
22	TS 3.1.7.3	24
23	TS 3.1.8.1	25
24	TS 3.1.8.2	26
25	TS 3.1.8.3	27
26	TS 3.1.9.1	28
27	TS 3.1.9.2	29

28	TS 3.1.9.3	30
29	TS 3.1.9.4	31
30	TS 3.1.9.5	32
31	TS 3.1.9.6	33
32	TS 3.1.10.1	34
33	TS 3.1.10.2	35
34	TS 3.1.10.3	36
35	TS 3.1.11.1	37
36	TS 3.1.11.2	38
37	TS 3.1.11.3	39
38	TS 3.1.11.4	40
39	TS 3.1.11.5	41
40	TS 3.1.11.6	41
41	TS 3.1.11.7	42

42 TS 3.1.11.8

43

1 TS 3.1.1.1

TS 3.1.1.1

Samhita Paata

प्रजापतिरकामयत् प्रजाः सृजेयेति स तपोऽतप्यत् स सर्पान्सृजत् सोऽकामयत् प्रजाः सृजेये-
ति स द्वितीयमतप्यत् स वयांस्य सृजत् सोऽकामयत् प्रजाः सृजेयेति स तृतीयमतप्यत् स एतं
दीक्षितवादमपश्यत् तमवदत् ततो वै स प्रजा असृजत् यत् तपस्तत्त्वा दीक्षितवादं वदति प्रजा एव
तद्यजमानः - []

Pada Paata

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । अकामयत् । प्रजा इति प्र - जाः । सृजेय । इति । सः । तपः
। अतप्यत् । सः । सर्पान् । असृजत् । सः । अकामयत् । प्रजा इति प्र - जाः । सृजेय ।
इति । सः । द्वितीयम् । अतप्यत् । सः । वयांसि । असृजत् । सः । अकामयत् । प्रजा
इति प्रजाः । सृजेय । इति । सः । तृतीयम् । अतप्यत् । सः । एतम् । दीक्षितवादमिति
दीक्षित - वादम् । अपश्यत् । तम् । अवदत् । ततः । वै । सः । प्रजा इति प्रजाः ।
असृजत् । यत् । तपः । तत्त्वा । दीक्षितवादमिति दीक्षित - वादम् । वदति । प्रजा इति प्र
- जाः । एव । तत् । यजमानः ।

2 TS 3.1.1.2

TS 3.1.1.2

Samhita Paata

सृजते॒ यद्वै दीक्षितो॑ऽमे॒द्धयं पश्य॑त्यपा॒स्माद्दीक्षा॑क्रामति॒ नील॑मस्य॒ हरो॒ व्यैत्य॑बद्धं॒ मनो॑ दुरि॒द्रं चक्षुः॑
सूर्यो॑ ज्योति॑षाऽ॒श्रेष्ठो दीक्षे॑ मा मा॒हासी॑रित्या॒ह नास्मा॑द्दीक्षाऽप॑क्रामति॒ नास्य॒ नीलं॑ न हरो॒ व्येति॑ यद्वै
दीक्षित॑म॒भिवर्ष॑ति॒ दिव्या॑ आपोऽशा॑न्ता॒ ओजो॑ बलं॑ दीक्षां - []

Pada Paata

सृज॑ते । यत् । वै । दीक्षि॑तः । अ॒मे॒द्धय॑म् । पश्य॑ति । अपे॑ति । अ॒स्मात् । दीक्षा॑ । क्राम॑ति
। नील॑म् । अ॒स्य । हरः॑ । वी॑ति । ए॒ति । अब॑द्धम् । मनः॑ । दुरि॒द्रम् । चक्षुः॑ । सूर्यः॑ ।
ज्योति॑षाम् । श्रेष्ठः॑ । दीक्षे॑ । मा । मा । हा॒सीः । इति॑ । आ॒ह । न । अ॒स्मात् । दीक्षा॑
। अपे॑ति । क्राम॑ति । न । अ॒स्य । नील॑म् । न । हरः॑ । वी॑ति । ए॒ति । यत् । वै ।
दीक्षि॑तम् । अ॒भि॒वर्ष॑ति॒त्यभि॑-वर्षति । दि॒व्याः । आपः॑ । अशा॑न्ताः । ओजः॑ । बल॑म् ।
दीक्षा॑म् ।

3 TS 3.1.1.3

TS 3.1.1.3

Samhita Paata

तपोऽस्यनिर्घन्त्युन्दुतीर् बलं धत्तौजो धत्त बलं धत्त मा मे दीक्षां मा तपोनिर्वधिष्टेत्याहै तदेव स-
र्वमात्मन् धत्ते नास्यौजो बलं न दीक्षां न तपोनिर्घन्त्यग्निर्वै दीक्षितस्य देवता सोऽस्मादेतरहिंतिर
इव यरूहि याति तमीश्वरः रक्षांसि हन्तो - []

Pada Paata

तपः । अस्य । निरिति । घन्ति । उन्दुतीः । बलम् । धत्त । ओजः । धत्त । बलम् ।
धत्त । मा । मे । दीक्षाम् । मा । तपः । निरिति । वधिष्ट । इति । आह । एतत् । एव
। सर्वम् । आत्मन् । धत्ते । न । अस्य । ओजः । बलम् । न । दीक्षाम् । न । तपः ।
निरिति । घन्ति । अग्निः । वै । दीक्षितस्य । देवता । सः । अस्मात् । एतरहिं । तिरः
। इव । यरूहि । याति । तम् । ईश्वरम् । रक्षांसि । हन्तोः ।

4 TS 3.1.1.4

TS 3.1.1.4

Samhita Paata

भद्रादभिधेयः प्रेहिबृहस्पतिः पुर एता ते अस्त्वित्याहब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिस्तमेवान्वा रभते स
एनः सं पारयत्ये दमंगन्म देवयजनं पृथिव्या इत्याह देवयजनः ह्येष पृथिव्या आगच्छति यो यजते
विश्वे देवा यदजुषन्त पूर्व इत्याह विश्वे ह्येतदेवा जोषयन्ते यद्वाह्याणा () ऋक्सामाभ्यां यजुषा सन्त-
रन्तु इत्याहर्क्सामाभ्यां ह्येष यजुषा सन्तरति यो यजते रायस्पोषेण समिषा-मंदेमेत्याह-हाऽशिषमेवै
तामा शास्ते ॥

Pada Paata

भ॒द्रात् । अ॒भीति॑ । श्रेयः॑ । प्रेति॑ । इ॒हि । बृ॒हस्पतिः॑ । पु॒र ए॒तेति॑ पु॒रः - ए॒ता । ते॒ । अ॒स्तु ।
 इति॑ । आ॒ह । ब्र॒ह्म । वै । दे॒वाना॑म् । बृ॒हस्पतिः॑ । तम् । ए॒व । अ॒न्वार॑भ॒त इत्य॑नु - आ॒र॑भ॒ते
 । सः । ए॒नम् । स॒मिति॑ । पा॒रय॑ति । ए॒ति । इ॒दम् । अ॒गन्म् । दे॒वय॑ज॒नमि॑ति॒ देव॑ - य॒ज॑नम्
 । पृ॒थि॒व्याः । इति॑ । आ॒ह । दे॒वय॑ज॒नमि॑ति॒ देव॑ - य॒ज॑नम् । हि । ए॒षः । पृ॒थि॒व्याः । आ॒ग-
 च्छ॒तीत्या॑ - ग॒च्छ॑ति । यः । य॒ज॑ते । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । यत् । अ॒जु॑ष॒न्त । पूर्वे॑ । इति॑ । आ॒ह
 । वि॒श्वे॑ । हि । ए॒तत् । दे॒वाः । जो॑ष॒यन्ते॑ । यत् । ब्रा॒ह्म॒णाः () । ऋ॒र॒स्सा॒माभ्या॑मित्य॒र॒स्सा॒मा
 -भ्या॑म् । य॒जु॑षा । स॒न्तर॑न्त॒ इति॑ सं - तर॑न्तः । इति॑ । आ॒ह । ऋ॒र॒स्सा॒माभ्या॑मित्य॒र॒स्सा॒मा -
 भ्या॑म् । हि । ए॒षः । य॒जु॑षा । स॒न्तर॑तीति॒ सं - तर॑ति । यः । य॒ज॑ते । रा॒यः । पो॑षे॒ण । स॒मि-
 ति॑ । इ॒षा । म॒दे॒म् । इति॑ । आ॒ह । आ॒शि॒ष॒मित्या॑ - शि॒ष॑म् । ए॒व । ए॒ताम् । ए॒ति । शा॒स्ते ॥

5 TS 3.1.2.1**TS 3.1.2.1****Samhita Paata**

ए॒ष ते॑ गा॒य॒त्रो भा॒ग इति॑ मे॒ सोमा॑य ब्रू॒ताद॑ेष ते॒ त्रैष्टु॑भो जा॒ग॒तो भा॒ग इति॑ मे॒ सोमा॑य ब्रू॒ताच्छ॑-
 न्दो॒माना॑ः॒ साम्रा॑ज्यं ग॒च्छेति॑ मे॒ सोमा॑य ब्रू॒ताद् यो वै सोम॑ः॒ राजा॑नः॒ साम्रा॑ज्यं लो॒कं ग॑मयित्वा
 क्री॒णाति॑ ग॒च्छ॑ति॒ स्वाना॑ः॒ साम्रा॑ज्यं छ॒न्दा॑सि॒ खलु॑ वै सोम॑स्य॒ राज्ञः॑ साम्रा॑ज्यो लो॒कः पु॒रस्ता॑थ
 सोम॑स्य॒ क्र॒यादे॒वम॑भि म॒न्त्रये॑त् साम्रा॑ज्यमे॒वै - []

Pada Paata

ए॒षः । ते । ग॒य॒त्रः । भा॒गः । इति॑ । मे॒ । सोमा॑य । ब्रू॒तात् । ए॒षः । ते । त्रैष्टु॑भः
 । जा॒ग॒तः । भा॒गः । इति॑ । मे॒ । सोमा॑य । ब्रू॒तात् । छ॒न्दो॒मा॒ना॒मि॒ति॒ छ॒न्दः - मा॒ना॑म् ।
 सा॒म्रा॑ज्यमि॒ति॒ सा॒म् - रा॒ज्य॒म् । ग॒च्छ॒ । इति॑ । मे॒ । सोमा॑य । ब्रू॒तात् । यः । वै । सोम॑म्
 । रा॒जा॑नम् । सा॒म्रा॑ज्यमि॒ति॒ सा॒म् - रा॒ज्य॒म् । लो॒कम् । ग॒म॒यि॒त्वा । क्री॒णा॒ति॒ । ग॒च्छ॑ति ।
 स्वा॒ना॑म् । सा॒म्रा॑ज्यमि॒ति॒ सा॒म् - रा॒ज्य॒म् । छ॒न्दा॑सि । ख॒लु॒ । वै । सोम॑स्य । रा॒ज्ञः ।
 सा॒म्रा॑ज्य इति॑ सा॒म् - रा॒ज्यः । लो॒कः । पु॒र॒स्ता॑त् । सोम॑स्य । क॒यात् । ए॒वम् । अ॒भी॒ति॒ ।
 म॒न्त्र॒ये॒त् । सा॒म्रा॑ज्यमि॒ति॒ सा॒म् - रा॒ज्य॒म् । ए॒व ।

6 TS 3.1.2.2**TS 3.1.2.2****Samhita Paata**

नं॑ लो॒कं ग॑म॒यि॒त्वा क्री॑णा॒ति॒ ग॒च्छ॑ति॒ स्वा॒नाः॑ सा॒म्रा॑ज्यं॒ यो वै ता॑नू॒न॒प्त्र॒स्य॑ प्र॒ति॒ष्ठां॑ वे॒द॒ प्र॒त्ये॒व
 ति॑ष्ठति॒ ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॑ वदन्ति॒ न प्रा॒श्न॒न्ति॒ न जु॑ह॒त्यथ॑ कं॒ ता॒नू॒न॒प्त्रं॑ प्र॒ति॒ ति॑ष्ठ॒तीति॑ प्र॒जाप॑तौ॒ मन॑सीति॒
 ब्रू॒यात् त्रि॒र॒वं जि॒घ्रेत् प्र॒जाप॑तौ॒ त्वा॒ मन॑सि॒ जुहो॑मीत्येषा॒ वै ता॑नू॒न॒प्त्र॒स्य॑ प्र॒ति॒ष्ठा य॒ एवं॑ वे॒द॒ प्र॒त्ये॒व
 ति॑ष्ठति॒ यो - []

Pada Paata

ए॒न॒म् । लो॒क॒म् । गु॒म॒यि॒त्वा । क्री॒णा॒ति॒ । गच्छ॑ति । स्वाना॑म् । साम्रा॑ज्यमि॒ति॒ साम् -
 रा॒ज्य॒म् । यः । वै । ता॒नू॒न्प्र॒स्येति॑ ता॒नू - न॒प्त्र॒स्य॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्र॒ति - स्था॒म् । वेद॑ ।
 प्र॒ती॒ति॑ । ए॒व । ति॒ष्ठ॒ति॒ । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न् इति॑ ब्रह्म - वा॒दि॒नः॑ । व॒द॒न्ति॒ । न । प्रा॒श्न॒न्ती॒ति॑ प्र
 - अ॒श्न॒न्ति॑ । न । जु॒ह्व॒ति॒ । अथ॑ । क्वं । ता॒नू॒न्प्र॒मि॒ति॑ ता॒नू - न॒प्त्र॒म् । प्र॒ती॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ति॒
 । इति॑ । प्र॒जाप॑ता॒वि॒ति॑ प्र॒जा-प॒तौ । मन॑सि । इति॑ । ब्रू॒या॒त् । त्रिः । अवे॑ति । जि॒घ्रे॒त् ।
 प्र॒जाप॑ता॒वि॒ति॑ प्र॒जा - प॒तौ । त्वा । मन॑सि । जु॒हो॒मि॒ । इति॑ । ए॒षा । वै । ता॒नू॒न्प्र॒स्येति॑
 ता॒नू - न॒प्त्र॒स्य॑ । प्र॒ति॒ष्ठेति॑ प्र॒ति - स्था । यः । ए॒व॒म् । वेद॑ । प्र॒ती॒ति॑ । ए॒व । ति॒ष्ठ॒ति॒ । यः ।

7 TS 3.1.2.3

TS 3.1.2.3

Samhita Paata

वा अ॒द्भ्योः॑ प्र॒ति॒ष्ठां॑ वेद॒ प्रत्ये॒व ति॑ष्ठति॒ यतो॑ म॒न्ये॒तान॑भि॒क्रम्य॑ हो॒ष्या॒मी॒ति॒ तत् ति॑ष्ठन्ना श्राव॑येदेषा वा
 अ॒द्भ्योः॑ प्र॒ति॒ष्ठा य ए॒वं वेद॒ प्रत्ये॒व ति॑ष्ठति॒ यद॑भि॒क्रम्यं॑ जुहु॒यात् प्र॒ति॒ष्ठाया॑ इ॒यात् तस्मा॑त् स॒मान॒त्र
 ति॑ष्ठता होत॒व्यं प्र॒ति॒ष्ठित्यै॑ यो वा अ॒द्भ्योः॑ स्वं वेद॒ स्ववा॑ने॒व भ॑वति॒ सु॒गवा॑ अ॒स्य स्वं वा॑य॒व्यम॑स्य
 - []

Pada Paata

वै । अ॒द्भ्योः॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्र॒ति - स्था॒म् । वेद॑ । प्र॒ती॒ति॑ । ए॒व । ति॒ष्ठ॒ति॒ । यतः॑ । म॒न्ये॒त
 । अन॑भि॒क्रम्ये॒त्यन॑भि - क्र॒म्य॒ । हो॒ष्या॒मि॒ । इति॑ । तत् । ति॑ष्ठन् । ए॒ति॑ । श्राव॑येत् । ए॒षा ।
 वै । अ॒द्भ्योः॑ । प्र॒ति॒ष्ठेति॑ प्र॒ति - स्था । यः । ए॒व॒म् । वेद॑ । प्र॒ती॒ति॑ । ए॒व । ति॒ष्ठ॒ति॒ । यत् ।

अ॒भिक्र॑म्येत्य॑भि - क्र॒म्य॑ । जुहु॑यात् । प्र॒तिष्ठा॑या इति॑ प्रति॒-स्था॑याः । इ॒यात् । तस्मा॑त् । सु॒मा॒नत्र॑
 । तिष्ठ॑ता । हो॒त॒व्यम् । प्रति॑ष्ठित्या इति॑ प्रति - स्थि॒त्यै । यः । वै । अ॒द्भ्योः । स्वम् ।
 वेद॑ । स्ववा॒निति॑ स्व - वा॒न् । ए॒व । भ॒वति॑ । सु॒क् । वै । अ॒स्य॑ । स्वम् । वा॒य॒व्यम् । अ॒स्य॑ ।

8 TS 3.1.2.4

TS 3.1.2.4

Samhita Paata

स्व॑ च॒म॒सोऽस्य॑ स्व॑ य॒द्वा॒य॒व्यं॑ वा च॒म॒सं॑ वाऽन॑न्वार॒भ्याऽऽश्रा॒वये॑त् स्वादि॑यात् तस्मा॑ दन्वा॒र॒भ्याऽऽश्रा॒व्यः॑ स्वादे॒व नैति॑ यो वै सोम॒म- प्र॑तिष्ठाप्य स्तो॒त्र-मु॑पाक॒रोत्य॑ प्र॒तिष्ठि॑तः सोमो॑ भव॒त्यप्र॑-
 तिष्ठि॑तः स्तोमो॑- ऽप्र॒तिष्ठि॑ता-न्यु॒क्थान्य॑प्र॒तिष्ठि॑तो यज॑मानो ऽप्र॒तिष्ठि॑तो ऽध्व॒र्युर्वा॑ य॒व्यं॑ वै सोम॑स्य
 प्रतिष्ठा च॒म॒सोऽस्य॑ प्रतिष्ठा सोमः॑ स्तोम॑स्य स्तोमं॑ उ॒क्थानां॑ ग्रहं॑ वा () गृही॑त्वा च॒म॒सं॑ वो॒न्नीयं॑
 स्तो॒त्रमु॑पा कु॑र्यात् प्रत्ये॒व सोम॑ः स्था॒पय॑ति प्र॒तिस्तो॑मं प्रत्यु॒क्थानि॑ प्र॒ति यज॑मान॒स्तिष्ठ॑ति प्रत्य॑द्भ्युः ॥

Pada Paata

स्वम् । च॒म॒सः । अ॒स्य॑ । स्वम् । यत् । वा॒य॒व्यम् । वा । च॒म॒सम् । वा । अन॑न्वार॒भ्ये-
 त्यन॑नु - आ॒र॒भ्य॑ । आ॒श्रा॒वये॑दित्या॑ - श्रा॒वये॑त् । स्वात् । इ॒यात् । तस्मा॑त् । अ॒न्वा॒र॒भ्येत्य॑नु
 - आ॒र॒भ्य॑ । आ॒श्रा॒व्यमि॑त्या॑ - श्रा॒व्यम् । स्वात् । ए॒व । न । ए॒ति॑ । यः । वै । सोम॑म् ।
 अप्र॑तिष्ठाप्येत्यप्र॑ति - स्था॒प्य॑ । स्तो॒त्रम् । उ॒पा॒क॒रोतीत्यु॑प - आ॒क॒रोति॑ । अप्र॑तिष्ठित इत्यप्र॑ति -
 स्थि॒तः । सोमः॑ । भव॑ति । अप्र॑तिष्ठित इत्यप्र॑ति - स्थि॒तः । स्तोमः॑ । अप्र॑तिष्ठितानीत्यप्र॑ति
 - स्थि॒तानि॑ । उ॒क्थानि॑ । अप्र॑तिष्ठित इत्यप्र॑ति - स्थि॒तः । यज॑मानः । अप्र॑तिष्ठित इत्यप्र॑ति -

स्थितुः । अध्वर्युः । वायव्यम् । वै । सोमस्य । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । चमसः । अस्य
 । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । सोमः । स्तोमस्य । स्तोमः । उक्थानाम् । ग्रहम् । वा () ।
 गृहीत्वा । चमसम् । वा । उन्नीयेत्युत् - नीयं । स्तोत्रम् । उपाकुर्यादित्युप - आकुर्यात् ।
 प्रतीतिं । एव । सोमम् । स्थापयति । प्रतीतिं । स्तोमम् । प्रतीतिं । उक्थानि । प्रतीतिं ।
 यजमानः । तिष्ठति । प्रतीतिं । अध्वर्युः ॥

9 TS 3.1.3.1

TS 3.1.3.1

Samhita Paata

यज्ञं वा एतत् सं भरन्ति यत् सोमक्रयण्यै पदं यज्ञमुखं हविर्द्धाने यरहिं हविर्द्धाने प्राचीं प्र-
 वर्तयेयुस्तरहि तेनाक्षमुपाञ्ज्याद्यज्ञमुख एव यज्ञमनु सन्तनोति प्राञ्चमग्निं प्र हन्त्युत् पत्नीमा
 नयन्त्यन्वनांसि प्र वर्तयन्त्यथ वा अस्यैष धिष्णिंयो हीयते सोऽनु ध्यायति स ईश्वरो रुद्रो भूत्वा
 - []

Pada Paata

यज्ञम् । वै । एतत् । समितिं । भरन्ति । यत् । सोमक्रयण्या इति सोम - क्रयण्यै । पदम्
 । यज्ञमुखमिति यज्ञ - मुखम् । हविर्द्धाने इति हविः - धाने । यरहिं । हविर्द्धाने इति हविः
 - धाने । प्राची इति । प्रवर्तयेयुरिति प्र - वर्तयेयुः । तरहिं । तेन । अक्षम् । उपेति ।
 अञ्ज्यात् । यज्ञमुख इति यज्ञ-मुखे । एव । यज्ञम् । अनु । समितिं । तनोति । प्राञ्चम् ।

अ॒ग्निम् । प्रेतिं । ह॒र॒न्ति । उ॒दि॒तिं । प॒त्नी॑म् । ए॒तिं । न॒य॒न्ति । अ॒न्वि॒तिं । अ॒ना॒सि॑ ।
 प्रेतिं । व॒र्त॒य॒न्ति । अथ॑ । वै । अ॒स्य॒ । ए॒षः । धि॒ष्णि॑यः । ह॒ी॒य॒ते । सः । अ॒न्वि॒तिं ।
 ध्या॒य॒ति । सः । ई॒श्व॒रः । रु॒द्रः । भू॒त्वा ।

10 TS 3.1.3.2

TS 3.1.3.2

Samhita Paata

प्र॒जां प॒शून् । यज॑मानस्य शम॑यितो॒र्य॒र्हि प॒शु॒मा प्री॑तमुद॑ञ्चं नय॑न्ति त॒र्हि तस्य॑ पशु॑श्रप॑णः ह॒-
 रेत् तेनै॒वैनं॑ भा॒गिनं॑ करोति यज॑मानो वा आ॒हव॑नीयो यज॑मानं वा ए॒तद्वि क॑रु॒षन्ते यदा॑हव॑नीयात्
 पशु॑श्रप॑णः ह॒र॒न्ति स वै॒व स्या॑न्निर्म॒न्थ्यं वा कुर्या॑द्-यज॑मानस्य सा॒त्म॒त्वाय॑ यदि॑ प॒शोरे॑व॒दानं॑ न-
 श्ये॒दाज्य॑स्य प्र॒त्या॒ख्याय॑मव॑द्येथ॒ सैव ततः॑ () प्राय॑श्चित्तिर्ये प॒शुं वि॑म॒श्री॒रन् । यस्तान् का॒मये॑ता
 ऽऽ*र्ति॑माच्छे॒युरिति॑ कु॒विदु॑ङ्गेति॒ नमो॑ वृ॒क्तिव॑त्य॒र्चाऽऽग्नी॑द्वे जुहु॒या॒न्नमो॑ वृ॒क्तिमे॒वैषां॑ वृ॒ङ्गे ता॒जगा॑र्ति॒मा-
 च्छ॑न्ति ॥

Pada Paata

प्र॒जामि॑तिं प्र - जाम् । प॒शून् । यज॑मानस्य । शम॑यितोः । य॒र्हि । प॒शुम् । आ॒प्री॑त॒मित्या॑-
 प्री॒तम् । उ॒द॑ञ्चम् । नय॑न्ति । त॒र्हि । तस्य॑ । प॒शुश्र॑प॑णमि॒तिं पशु॑ - श्रप॑णम् । ह॒रेत् ।
 तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । भा॒गिन॑म् । क॒रो॒ति । यज॑मानः । वै । आ॒हव॑नीय॒ इत्या॑ - ह॒व॒नीयः॑
 । यज॑मानम् । वै । ए॒तत् । वी॒तिं । क॒रु॒षन्ते । यत् । आ॒हव॑नीया॒दित्या॑ - ह॒व॒नीयात् ।

प॒शुश्र॑प॒णमि॑तिं प॒शु - श्र॑प॒णम् । ह॑र॒न्ति । सः । वा॒ । ए॒व । स्या॑त् । नि॒र्मन्थ्य॑मि॒तिं निः
 - म॒न्थ्यम् । वा॒ । कुर्या॑त् । यज॑मानस्य । सा॒त्म॒त्वाये॑ति सा॒त्म - त्वाय॑ । यदि॑ । प॒शोः
 । अ॒व॒दान॑मि॒त्य॒व - दान॑म् । न॒श्ये॑त् । आ॒ज्य॑स्य । प्र॒त्या॒ख्याय॑मि॒तिं प्र॑ति - आ॒ख्याय॑म् ।
 अ॒वे॒ति । द्ये॑त् । सा॒ । ए॒व । त॒तः () । प्राय॑श्चि॒त्तिः । ये । प॒शुम् । वि॒म॒श्री॑र॒न्नि॒तिं वि -
 म॒श्री॑र॒न् । यः । तान् । का॒मये॑त् । आ॒र्ति॑म् । ए॒ति । ऋ॒च्छे॒युः । इति॑ । कु॒वित् । अ॒ङ्ग
 । इति॑ । नमो॑वृ॒क्तिव॒त्येति॑ नमो॑वृ॒क्ति - व॒त्या । ऋ॒चा । आ॒ग्नी॑द् इ॒त्याग्नि॑ - इ॒ध्रे । जु॒हुया॑त् ।
 नमो॑वृ॒क्तिमि॒ति नमः॑ - वृ॒क्तिम् । ए॒व । ए॒षाम् । वृ॒द्धे । ता॒जक् । आ॒र्ति॑म् । ए॒ति । ऋ॒च्छन्ति॑ ॥

11 TS 3.1.4.1

TS 3.1.4.1

Samhita Paata

प्र॒जाप॑ते॒र्जाय॑मानाः प्र॒जा जा॒ताश्च॒ या इ॒माः । तस्मै॑ प्र॒ति प्र॑ वे॒दय॑चि॒क्त्वाऽनु॑ म॒न्यतां॑ ॥ इ॒मं
 प॒शुं प॑शुप॒ते ते अ॒द्य ब॒द्धाम्य॑ग्ने सु॒कृत॑स्य म॒द्वये॑ । अनु॑ म॒न्यस्व॑ सु॒यजा॑ य॒जाम॑ जु॒ष्टं दे॒वाना॑मि॒दम॑स्तु
 ह॒व्यं ॥ प्र॒जान॑न्तः प्र॒तिगृ॑ह्णन्ति पू॒र्वे प्रा॑णम॒ङ्गेभ्यः॑ प॒र्याच॑र॒न्तं । सु॒वर्गं॑ या॒हि प॒थिभि॑र्दे॒व्याना॑न्-रोष॑धीषु
 प्र॒ति॒ति॒ष्ठा शरी॑रैः ॥ येषा॑मी॒शे - []

Pada Paata

प्र॒जाप॑ते॒रिति॑ प्र॒जा - प॒तेः । जाय॑मानाः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । जा॒ताः । च॒ । याः । इ॒माः
 ॥ तस्मै॑ । प्र॒ति । प्रे॒ति । वे॒दय॑ । चि॒क्त्वा॒न् । अ॒न्वि॒ति । म॒न्य॒ताम् ॥ इ॒मम् । प॒शुम् ।

प॒शुप॒त इति॑ प॒शु - प॒ते । ते । अ॒द्य । ब॒द्धमि॑ । अ॒ग्ने । सु॒कृत॑स्येति॑ सु - कृत॑स्य । म॒द्वयै॑ ॥
 अ॒न्विति॑ । म॒न्यस्व॑ । सु॒यजे॑ति॑ सु - य॒जा । य॒जाम् । जुष्ट॑म् । दे॒वाना॑म् । इ॒दम् । अ॒स्तु ।
 ह॒व्यम् ॥ प्र॒जा॒नन्त॑ इति॑ प्र - जा॒नन्तः । प्र॒तीति॑ । गृ॒ह्णन्ति॑ । पूर्वे॑ । प्रा॒णमि॑ति॑ प्र - अ॒नम् ।
 अ॒ङ्गेभ्यः॑ । प॒रीति॑ । आ॒चर॑न्त॒मित्या॑ - चर॑न्तम् ॥ सु॒व॒र्गमि॑ति॑ सु॒वः - ग॒म् । या॒हि । प॒थिभि॑रिति॑
 प॒थि - भिः । दे॒व॒यानै॑रिति॑ दे॒व - यानैः॑ । ओष॑धीषु । प्र॒तीति॑ । तिष्ठ॑ । शरी॑रैः ॥ येषा॑म् । ई॒शे ।

12 TS 3.1.4.2

TS 3.1.4.2

Samhita Paata

प॒शुप॒तिः प॒शूनां॑ चतु॑ष्पदामु॒त च॑ द्वि॒पदा॑ । निष्क्री॑तोऽयं य॒ज्ञियं॑ भा॒गमे॑तु रा॒यस्पोषा॑ य॒जमान॑स्य
 सन्तु ॥ ये ब॒द्धय॑मानम॒नु ब॒द्धय॑माना अ॒भ्यैक्ष॑न्त॒ मनसा॑ चक्षु॑षा च । अ॒ग्निस्ता॑ अ॒ग्ने प्र॑मु॒मोक्तु॑
 दे॒वः प्र॒जाप॑तिः प्र॒जया॑ सँवि॒दानः ॥ य आ॑र॒ण्याः प॒शवो॑ वि॒श्वरू॑पा वि॒रूपाः॑ सन्तो॑ बहु॒धैक॑रूपाः
 । वा॒युस्ता॑ अ॒ग्ने प्र॑मु॒मोक्तु॑ दे॒वः प्र॒जाप॑तिः प्र॒जया॑ सँवि॒दानः ॥ प्र॑मु॒ञ्चमा॑ना - []

Pada Paata

प॒शुप॒तिरिति॑ प॒शु-प॒तिः । प॒शूनाम् । चतु॑ष्पदा॒मिति॑ चतुः - प॒दाम् । उ॒त । च॒ । द्वि॒पदा॒मिति॑
 द्वि - पदा॑म् ॥ निष्क्री॑त॒ इति॑ निः - क्री॒तः । अ॒यम् । य॒ज्ञियम् । भा॒गम् । ए॒तु । रा॒यः ।
 पोषाः॑ । य॒जमान॑स्य । सन्तु ॥ ये । ब॒द्धय॑मानम् । अ॒न्विति॑ । ब॒द्धय॑मानाः । अ॒भ्यैक्ष॑न्तेत्य॑भि
 - ऐक्ष॑न्त । मन॑सा । चक्षु॑षा । च॒ ॥ अ॒ग्निः । तान् । अ॒ग्ने । प्रेति॑ । मु॒मोक्तु॑ । दे॒वः ।

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजयेति प्र - जयाँ । सँविदान इति सं-विदानः ॥ ये । आरण्याः । पशवः । विश्वरूपा इति विश्व - रूपाः । विरूपा इति वि-रूपाः । सन्तः । बहुधेति बहु - धा । एकरूपा इत्येक - रूपाः ॥ वायुः । तान् । अग्रे । प्रेति । मुमोक्तु । देवः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजयेति प्र - जयाँ । सँविदान इति सं - विदानः ॥ प्रमुञ्चमाना इति प्र - मुञ्चमानाः ।

13 TS 3.1.4.3

TS 3.1.4.3

Samhita Paata

भुवनस्य॑ रेतो॑ गा॒तुं ध॑त्त॒ यज॑मानाय देवाः । उ॒पाकृ॑तः शशमा॒नं यद॑स्थो॒ज्जी॒वं दे॒वाना॒मप्ये॑तु॒ पाथः॑
॥ नाना॑ प्रा॒णो यज॑मानस्य प॒शुना॑ य॒ज्ञो दे॒वेभिः॑ स॒ह दे॒वयानः॑ । जी॒वं दे॒वाना॒मप्ये॑तु॒ पाथः॑ स॒त्याः
सन्तु॑ यज॑मानस्य॒ कामाः॑ ॥ यत् प॒शुर्मा॒युम॑कृतोरो वा प॒द्भिरा॑हते । अ॒ग्निर्मा॑ तस्मा॒देन॑सो विश्वा॑न्
मुञ्च॑त्व॒हंसः॑ ॥ शमि॑तार उ॒पेत॑न य॒ज्ञ - []

Pada Paata

भुवनस्य । रेतः । गा॒तुम् । ध॑त्त । यज॑मानाय । देवाः ॥ उ॒पाकृ॑तमित्युप-आकृतम् । शशमा॒नम् । यत् । अस्थो॒त् । जी॒वम् । दे॒वाना॑म् । अपीति॑ । ए॒तु । पाथः ॥ नाना॑ । प्रा॒ण इति प्र - अनः । यज॑मानस्य । प॒शुना॑ । य॒ज्ञः । दे॒वेभिः॑ । स॒ह । दे॒वयान॑ इति देव - यानः ॥ जी॒वम् । दे॒वाना॑म् । अपीति॑ । ए॒तु । पाथः । स॒त्याः । सन्तु॑ । यज॑मानस्य । कामाः ॥ यत् । प॒शुः

। मा॒युम् । अ॒कृत॑ । उ॒रः । वा॒ । प॒द्भिरिति॑ प॒त् - भिः । आ॒ह॒त इत्या॑ - ह॒ते ॥ अ॒ग्निः । मा॒ । तस्मा॑त् । ए॒नसः । वि॒श्वा॑त् । मु॒ञ्च॒तु । अ॒हंसः ॥ श॒र्मि॒तारः । उ॒पे॒त॒नेत्यु॑प - ए॒त॒न । य॒श्म् ।

14 TS 3.1.4.4

TS 3.1.4.4

Samhita Paata

दे॒वेभि॑रि॒न्वितं॑ । पाशा॑त् प॒शुं प्र॑मुञ्च॒त ब॒न्धाद्य॑र॒पतिं॑ परि॑ ॥ अ॒दि॒तिः पा॑शं प्र॒मु॒मो॒त्त॒वे॒तं न॑मः प॒शुभ्यः॑
प॒शुप॑तये करोमि ॥ अ॒रा॒ती॒यन्त॑-म॒धरं॑ कृ॒णोमि॑ यं द्वि॒ष्मस्तस्मि॑न् प्र॒ति मु॒ञ्चामि॑ पा॒शं ॥ त्वा॒मु
ते द॑धिरे ह॒व्य॒वाह॑श् शृ॒त॒क॒र्तार॑मु॒त य॒ज्ञियं॑ च । अ॒ग्ने स॑द॒क्षः स॑त॒नुर॑हि भू॒त्वाऽथ॑ ह॒व्या जा॑तवे॒दो
जुष॑स्व ॥ जा॑तवे॒दो व॒पया॑ गच्छ दे॒वान्त्व॑ () हि हो॒ता प्र॑थ॒मो ब॒भूथ॑ । घृ॒तेन॑ त्वं त॒नुवो॑ व॒र्द्धय॑स्व
स्वाहा॑कृत॑ ह॒विर॑दन्तु दे॒वाः ॥ स्वाहा॑ दे॒वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्वाहा॑ ॥

Pada Paata

दे॒वेभिः॑ । इ॒न्वित॑म् ॥ पाशा॑त् । प॒शुम् । प्रे॒तिं । मु॒ञ्च॒त । ब॒न्धात् । य॒र॒प॒ति॒मि॒ति य॒ज्ञ -
प॒तिम् । परि॑ ॥ अ॒दि॒तिः । पा॑शम् । प्रे॒तिं । मु॒मो॒क्तु । ए॒तम् । न॑मः । प॒शुभ्य॑ इति॑ प॒शु
- भ्यः । प॒शुप॑तय॒ इति॑ प॒शु - प॑तये । क॒रोमि॑ ॥ अ॒रा॒ती॒यन्त॑म् । अ॒धर॑म् । कृ॒णोमि॑ ।
यम् । द्वि॒ष्मः । तस्मि॑न् । प्र॒तीतिं॑ । मु॒ञ्चामि॑ । पा॑शम् ॥ त्वा॒म् । उ॒ । ते । द॑धिरे ।
ह॒व्य॒वाह॑मि॒ति ह॒व्य - वा॑हम् । शृ॒त॒क॒र्तार॑मि॒ति शृ॒तं - क॒र्तार॑म् । उ॒त । य॒ज्ञिय॑म् । च॒ ॥ अ॒ग्ने
। स॑द॒क्ष इति॑ स - द॒क्षः । स॑त॒नुरिति॑ स-त॒नुः । हि । भू॒त्वा । अ॒थ । ह॒व्या । जा॑तवे॒द

इति॑ जा॒त - वे॒दुः । जु॒षस्व॑ ॥ जा॒तवे॒दु इति॑ जा॒त - वे॒दुः । व॒पयाँ॑ । ग॒च्छ । दे॒वान् । त्वम्
() । हि । हो॒ताँ । प्र॒थ॒मः । ब॒भूथ॑ ॥ घृ॒तेन॑ । त्वम् । त॒नुवः॑ । व॒र्धय॑स्व । स्वाहा॑-
कृ॒तमि॒ति स्वाहा॑ - कृ॒तम् । ह॒विः । अ॒द॒न्तु । दे॒वाः ॥ स्वाहा॑ । दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ । स्वाहा॑ ॥

15 TS 3.1.5.1

TS 3.1.5.1

Samhita Paata

प्रा॒जा॒प॒त्या वै प॒शव॑स्तेषां रु॒द्रोऽधि॑पतिर्य॒दे॒ताभ्या॑-मु॒पा क॒रोति॑ ताभ्यामे॒वैनं॑ प्र॒तिप्रो॑च्याऽऽल॒भत॑ आ॒-
त्म॒नोऽना॑व॒स्काय॑ द्वाभ्यामु॒पाक॑रोति द्वि॒पाद्य॑ज॒मानः॑ प्र॒तिष्ठि॑त्या उ॒पाकृ॑त्य प॒ञ्च जु॒होति॑ पा॒ङ्गाः प॒शवः॑
प॒शूने॒वा व॑रु॒न्धेमृ॑त्यवे॒ वा ए॒ष नी॑यते॒ यत् प॒शुस्तं॑ यद॒न्वार॑भेत प्र॒मायु॑को॒ यज॑मानः स्या॒न्नानाँ॑ प्रा॒णो
यज॑मानस्य प॒शुने॒त्याह॑ व्यावृ॒त्त्यै - []

Pada Paata

प्रा॒जा॒प॒त्या इति॑ प्रा॒जा - प॒त्याः । वै । प॒शवः॑ । तेषाँ॑म् । रु॒द्रः । अधि॑पतिरित्यधि॑ - प॒तिः
। यत् । ए॒ताभ्याँ॑म् । उ॒पाक॑रोतीत्यु॒प - आ॒क॒रोति॑ । ताभ्याँ॑म् । ए॒व । ए॒नम् । प्र॒तिप्रो॑-
च्येति॑ प्र॒ति - प्रो॒च्य । एति॑ । ल॒भ॒ते । आ॒त्म॒नः । अ॒ना॒व॒स्का॒येत्य॑ना॒ - व॒स्का॒य । द्वाभ्याँ॑म्
। उ॒पाक॑रातीत्यु॒प - आ॒क॒रोति॑ । द्वि॒पादि॑ति॒ द्वि - पा॒त् । यज॑मानः । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॑ प्र॒-
ति॑ - स्थि॒त्यै । उ॒पाकृ॑त्येत्यु॒प - आ॒कृ॒त्य । प॒ञ्च । जु॒होति॑ । पा॒ङ्गाः । प॒शवः॑ । प॒शून्
। ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । मृ॒त्यवे॑ । वै । ए॒षः । नी॑य॒ते । यत् । प॒शुः । तम् ।

यत् । अ॒न्वा॒रभे॒तेत्य॑नु - आ॒रभे॑त । प्र॒मायु॑क॒ इति॑ प्र - मा॒यु॒कः । यज॑मानः । स्या॒त् । नाना॑
। प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । यज॑मानस्य । प॒शुना॑ । इति॑ । आ॒ह । व्यावृ॑त्त्या॒ इति॑ वि - आवृ॑त्त्यै ।

16 TS 3.1.5.2

TS 3.1.5.2

Samhita Paata

यत् प॒शुर्मा॑युमकृ॒तेति॑ जुहोति॒ शान्त्यै॑ शमि॑तार उ॒पेत॑नेत्या॒ह यथा॑य॒जुरे॒वैतद्व॑पायां॒ वा आ॑ह्रियमा॒णाया॒-
म॒ग्नेर्मे॑धोऽप॑ क्रामति॒ त्वामु॑ ते द॒धिरे॑ ह॒व्यवा॑ह॒मिति॑ व॒पाम॒भि जु॑होत्य॒ग्नेरे॒व मे॑ध॒मव॑ रु॒न्धेऽथो॑ शृ॒त॒त्वाये॑
पु॒रस्ता॑त् स्वाहा कृतयो॒ वा अ॒न्ये दे॒वा उप॑रि॒ष्टात् स्वाहा॑कृतयोऽन्ये स्वाहा॑ दे॒वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्वाहे॒-
त्य॒भितो॑ व॒पां () जु॑होति॒ ताने॒वोभ्या॑न् प्रीणाति ॥

Pada Paata

यत् । प॒शुः । मा॒युम् । अकृ॑त । इति॑ । जुहो॒ति । शान्त्यै॑ । शमि॑तारः । उ॒पेत॑नेत्यु॒प
- एत॑न । इति॑ । आ॒ह । यथा॑य॒जुरिति॑ यथा - य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । व॒पाया॑म् । वै ।
आ॒ह्रिय॑मा॒णाया॒मित्या॑ - ह्रिय॑मा॒णायाम् । अ॒ग्नेः । मे॑धः । अपे॑ति । क्राम॑ति । त्वाम् । उ॒ ।
ते । द॒धिरे॑ । ह॒व्यवा॑ह॒मिति॑ ह॒व्य - वाह॑म् । इति॑ । व॒पाम् । अ॒भीति॑ । जुहो॒ति । अ॒ग्नेः ।
ए॒व । मे॑धम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अथो॑ इति॑ । शृ॒त॒त्वाये॑ति शृ॒त - त्वाये॑ । पु॒रस्ता॑त्स्वाहाकृतय॒
इति॑ पु॒रस्ता॑त् - स्वाहा॑कृतयः । वै । अ॒न्ये । दे॒वाः । उप॑रि॒ष्टात्स्वाहा॑कृतय॒ इत्यु॒परि॑ष्टात् -
स्वाहा॑कृतयः । अ॒न्ये । स्वाहा॑ । दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ । स्वाहा॑ । इति॑ । अ॒भितः॑ । व॒पाम् (

) । जुहोति । तान् । एव । उभयान् । प्रीणाति ॥

17 TS 3.1.6.1

TS 3.1.6.1

Samhita Paata

यो वा अयथादेवतं य॒ज्ञमु॒पच॒रत्या दे॒वता॑भ्यो वृ॒श्च्यते॑ पापी॒यान् भव॑ति यो यथादे॒वत॑न्न दे॒वता॑भ्य
आ वृ॒श्च्यते॑ वसी॒यान् भव॑त्याग्ने॒य्यर्चा ऽऽग्नी॑द्धम॒भि मृ॑शेद् वैष्ण॒व्या ह॒विर्द्धान॑माग्ने॒य्या सु॒चो वा॒यव्य॑या
वा॒यव्या॑न्यैन्द्रि॒या सदो॑ यथादे॒वत॑मे॒व य॒ज्ञमु॒प च॒रति॑ न दे॒वता॑भ्य आ वृ॒श्च्यते॑ वसी॒यान् भव॑ति यु॒नज्मि॑
ते पृथि॒वीं ज्योति॑षा स॒ह यु॒नज्मि॑ वा॒युम॑न्तरि॒क्षेण॑ - []

Pada Paata

यः । वै । अय॑थादे॒वत॑मित्यय॑था - दे॒वत॑म् । य॒ज्ञम् । उ॒पच॒रतीत्यु॑प - च॒रति॑ । एति॑ । दे॒वता॑भ्यः
। वृ॒श्च्यते॑ । पापी॒यान् । भ॒वति॑ । यः । य॒थादे॒वत॑मिति॑ यथा-दे॒वत॑म् । न । दे॒वता॑भ्यः । एति॑
। वृ॒श्च्यते॑ । वसी॒यान् । भ॒वति॑ । आ॒ग्ने॒य्या । ऋ॒चा । आ॒ग्नी॑द्धमित्याग्नि॑ - इ॒द्धम् । अ॒भीति॑
। मृ॒शेत् । वैष्ण॒व्या । ह॒विर्द्धान॑मिति॑ ह॒विः - धान॑म् । आ॒ग्ने॒य्या । सु॒चः । वा॒यव्य॑या ।
वा॒यव्या॑नि । ऐन्द्रि॒या । सदो॑ । य॒थादे॒वत॑मिति॑ यथा-दे॒वत॑म् । ए॒व । य॒ज्ञम् । उ॒पेति॑ । च॒रति॑
। न । दे॒वता॑भ्यः । एति॑ । वृ॒श्च्यते॑ । वसी॒यान् । भ॒वति॑ । यु॒नज्मि॑ । ते । पृथि॒वीम् ।
ज्योति॑षा । स॒ह । यु॒नज्मि॑ । वा॒युम् । अ॒न्तरि॑क्षेण ।

18 TS 3.1.6.2

TS 3.1.6.2

Samhita Paata

ते स॒ह यु॒नज्मि॑ वाच॑ः स॒ह सूर्ये॑ण ते यु॒नज्मि॑ तिस्रो॑ वि॒पृचः॑ सूर्य॑स्य ते । अ॒ग्निदे॒वता॑ गाय॒त्री
छन्द॑ उपा॒शोः पात्र॑मसि॒ सोमो॑ दे॒वता॑ त्रि॒ष्टुप् छन्दो॑ऽन्तर्या॒मस्य॑ पात्र॑मसीन्द्रो॑ दे॒वता॑ जग॑ती छन्द॑
इन्द्र॑वायु॒वोः पात्र॑मसि॒ बृह॑स्पति॒र् दे॒वता॑ऽनु॒ष्टुप् छन्दो॑ मि॒त्रावरु॑णयोः पात्र॑मस्य॒श्विनौ॑ दे॒वता॑ प॒ङ्क्तिश्छ॑-
न्दोऽश्वि॒नोः पात्र॑मसि॒ सूर्यो॑ दे॒वता॑ बृह॑ती - []

Pada Paata

ते । स॒ह । यु॒नज्मि॑ । वाच॑म् । स॒ह । सूर्ये॑ण । ते । यु॒नज्मि॑ । तिस्रः॑ । वि॒पृच॑ इति॑ वि - पृचः॑
। सूर्य॑स्य । ते ॥ अ॒ग्निः । दे॒वता॑ । गाय॒त्री । छन्दः॑ । उ॒पा॒शोरित्यु॑प - अ॒शोः । पात्र॑म् ।
अ॒सि॒ । सोमः॑ । दे॒वता॑ । त्रि॒ष्टुप् । छन्दः॑ । अ॒न्तर्या॑मस्येत्यन्तः - या॒मस्य॑ । पात्र॑म् । अ॒सि॒ ।
इन्द्रः॑ । दे॒वता॑ । जग॑ती । छन्दः॑ । इन्द्र॑वायु॒वोरितीन्द्र॑-वायु॒वोः । पात्र॑म् । अ॒सि॒ । बृह॑स्पतिः
। दे॒वता॑ । अनु॒ष्टुबित्यनु॑ - स्तुप् । छन्दः॑ । मि॒त्रावरु॑णयोरिति॑ मि॒त्रा-वरु॑णयोः । पात्र॑म् । अ॒सि॒
। अ॒श्विनौ॑ । दे॒वता॑ । प॒ङ्क्तिः॑ । छन्दः॑ । अ॒श्विनोः॑ । पात्र॑म् । अ॒सि॒ । सूर्यः॑ । दे॒वता॑ । बृह॑ती ।

19 TS 3.1.6.3

TS 3.1.6.3

Samhita Paata

छन्दः शुक्रस्य पात्रमसि चन्द्रमा देवता सतो बृहती छन्दो मन्थिनः पात्रमसि विश्वेदेवा देवतोष्णिहा
छन्द आग्रयणस्य पात्रमसीन्द्रो देवता ककुच्छन्द उक्थानां पात्रमसि पृथिवी देवता विराट् छन्दो
ध्रुवस्य पात्रमसि ॥

Pada Paata

छन्दः । शुक्रस्य । पात्रम् । असि । चन्द्रमाः । देवता । सतोबृहतीति सतः - बृहती
। छन्दः । मन्थिनः । पात्रम् । असि । विश्वे । देवाः । देवता । उष्णिहा । छ-
न्दः । आग्रयणस्य । पात्रम् । असि । इन्द्रः । देवता । ककुत् । छन्दः । उक्थानाम् ।
पात्रम् । असि । पृथिवी । देवता । विराडिति वि - राट् । छन्दः । ध्रुवस्य । पात्रम् । असि ॥

20 TS 3.1.7.1

TS 3.1.7.1

Samhita Paata

इष्टर्गो वा अद्भ्युर्यजमानस्येष्टर्गः खलु वै पूर्वोऽर्घुः क्षीयत आसन्न्यान्मा मन्त्रात् पाहि कस्यांश्चि-

दुभि॑श॒स्त्या॒ इति॑ पु॒रा प्रा॑तरनुवा॒काज्जु॑हुयादा॒त्मन॑ ए॒व तद॑द्ध्युः॒ पुर॑स्ता॒च्छर्म॑ न॒ह्यतेऽन॑त॒र्यै सं॑वे॒शाय॑
त्वोप॑वे॒शाय॑ त्वा गाय॒त्रिया॑ स्त्रि॒ष्टुभो॑ जग॒त्या अ॒भिभू॑त्यै स्वाहा॒ प्राणा॑पानौ मृ॒त्योर्मा॑ पातुं प्राणा॑पानौ
मा मा॑ हासिष्टं दे॒वता॑सु वा ए॒ते प्रा॑णापा॒नयो॑र - []

Pada Paata

इष्ट॑र्गः । वै । अ॒द्ध्युः । यज॑मानस्य । इष्ट॑र्गः । खलु॑ । वै । पूर्वः॑ । अ॒र्ष्टुः । क्षी॒यते॑
। आ॒स॒न्यात् । मा । मन्त्रा॑त् । पा॒हि । कस्याः॑ । चि॒त् । अ॒भि॒श॒स्त्या॒ इत्य॑भि - श॒स्त्याः
। इति॑ । पु॒रा । प्रा॒तर॒नुवा॒कादि॑ति प्रातः - अ॒नुवा॒कात् । जु॒हुया॑त् । आ॒त्मन॑ । ए॒व । तत्
। अ॒द्ध्युः । पुर॑स्तात् । शर्म॑ । न॒ह्यते॑ । अ॒न॒त॒र्यै । सं॑वे॒शाये॑ति सं - वे॒शाय॑ । त्वा ।
उ॒प॒वे॒शाये॑तुप - वे॒शाय॑ । त्वा । गाय॒त्रियाः । त्रि॒ष्टुभः॑ । जग॒त्याः । अ॒भिभू॑त्या॒ इत्य॑भि - भू॒त्यै
। स्वाहा॑ । प्राणा॑पाना॒विति॑ प्राण॑ - अ॒पानौ॑ । मृ॒त्योः । मा । पा॒त॒म् । प्राणा॑पाना॒विति॑ प्राण॑
- अ॒पानौ॑ । मा । मा । हा॒सिष्ट॑म् । दे॒वता॑सु । वै । ए॒ते । प्रा॒णापा॒नयो॑रिति प्राण॑ - अ॒पान॑योः ।

21 TS 3.1.7.2

TS 3.1.7.2

Samhita Paata

व्याय॑च्छन्ते येषा॑ः सोमः॑ समृ॒च्छते॑ सं॒वे॒शाय॑ त्वोप॑वे॒शाय॑ त्वेत्या॑ह छन्दा॑सि॒ वै सं॑वे॒श उ॑पवे॒शश्च॑-
न्दा॑भिरे॒वास्य॑ छन्दा॑सि वृ॒द्धे प्रेति॑व॒न्त्याज्या॑नि भवन्त्य॒भिजि॑त्यै म॒रुत्वंतीः॑ प्र॒तिप॑दो विजि॑त्या उ॒भे
बृ॒ह॒द्रथ॑न्तरे भ॑वत इ॒यं वा॒व र॑थन्त॒रम॒सौ बृ॒ह॒दा॒भ्यामे॒वैन॑म॒न्तरै॑त्य॒द्य वा॒व र॑थन्त॒रः श्वो बृ॒ह॒द॒द्याश्वा॑

देवैनमन्तरेति भूतं - []

Pada Paata

व्यायच्छन्तु इति वि - आयच्छन्ते । येषाम् । सोमः । समृच्छतु इति सं - ऋच्छते ।
 संवेशायेति सं - वेशाय । त्वा । उपवेशायेत्युप - वेशाय । त्वा । इति । आह । छन्दांसि
 । वै । संवेश इति सं - वेशः । उपवेश इत्युप - वेशः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । एव ।
 अस्य । छन्दांसि । वृद्धे । प्रेतिवन्तीति प्रेति - वन्ति । आज्यानि । भवन्ति । अभिजित्या
 इत्यभि - जित्यै । मरुत्वन्तीः । प्रतिपद इति प्रति - पदः । विजित्या इति वि - जित्यै । उभे
 इति । बृहद्रथन्तरे इति बृहत् - रथन्तरे । भवतः । इयम् । वाव । रथन्तरमिति रथम्-तरम्
 । असौ । बृहत् । अभ्याम् । एव । एनम् । अन्तः । एति । अद्य । वाव । रथन्तरमिति
 रथम् - तरम् । श्वः । बृहत् । अद्याश्वादित्यद्य - श्वात् । एव । एनम् । अन्तः । एति । भूतम् ।

22 TS 3.1.7.3

TS 3.1.7.3

Samhita Paata

वाव रथन्तरं भविष्यद्-बृहद् भूताच्चैवैनं भविष्यतश्चान्तरेति, परिमितं वाव रथन्तरमपरिमितं बृहत्
 परिमिताच्चैवैन-मपरिमिताच्चाऽन्तरेति विश्वामित्रजमदुग्री वसिष्ठेनास्पद्धेताऽस एतज्जमदग्नि विहव्यंम
 पश्यत् तेन वै स वसिष्ठस्येन्द्रियं वीर्यमवृद्धं यद्विहव्यः शस्यत इन्द्रियमेव तद्वीर्यं यजमानो भ्रातृ-
 व्यस्य वृद्धे () यस्य भूयाऽसौ यश्क्रतव इत्याहुः स देवता वृद्ध इति यद्यग्निष्टोमः सोमः परस्ताथ

स्या-दुक्थ्यं कुर्वीत यद्युक्थ्यः स्यादतिरात्रं कुर्वीत यज्ञक्रतुभिरेवास्य देवता वृद्धे वसीयान् भवति ॥

Pada Paata

वाव । रथन्तरमिति रथम् - तरम् । भविष्यत् । बृहत् । भूतात् । च । एव । एनम् ।
 भविष्यतः । च । अन्तः । एति । परिमितमिति परि - मितम् । वाव । रथन्तरमिति रथम्
 - तरम् । अपरिमितमित्यपरि - मितम् । बृहत् । परिमितादिति परि - मितात् । च । एव
 । एनम् । अपरिमितादित्यपरि - मितात् । च । अन्तः । एति । विश्वामित्रजमदग्नी इति
 विश्वामित्र - जमदग्नी । वसिष्ठेन । अस्पदर्धेताम् । सः । एतत् । जमदग्निः । विहव्यमिति
 वि - हव्यम् । अपश्यत् । तेन । वै । सः । वसिष्ठस्य । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अवृद्ध ।
 यत् । विहव्यमिति वि - हव्यम् । शस्यते । इन्द्रियम् । एव । तत् । वीर्यम् । यजमानः
 । भ्रातृव्यस्य । वृद्धे () । यस्य । भूयांसः । यज्ञक्रतव इति यज्ञ - क्रतवः । इति ।
 आहुः । सः । देवताः । वृद्धे । इति । यदि । अग्निष्टोम इत्यग्नि-स्तोमः । सोमः । पुरस्तात्
 । स्यात् । उक्थ्यम् । कुर्वीत । यदि । उक्थ्यः । स्यात् । अतिरात्रमित्यति - रात्रम् ।
 कुर्वीत । यज्ञक्रतुभिरिति यज्ञक्रतु - भिः । एव । अस्य । देवताः । वृद्धे । वसीयान् । भवति ॥

23 TS 3.1.8.1

TS 3.1.8.1

Samhita Paata

निग्राभ्याः स्थ देवश्रुत आयुर्मे तर्पयत प्राणं मे तर्पयतापानं मे तर्पयत व्यानं मे तर्पयत चक्षुर्मे

त॒र्पय॑तु श्रो॒त्रं मे॑ त॒र्पय॑तु म॒नोमे॑ त॒र्पय॑तु वाचं॑ मे त॒र्पय॑तुऽऽत्मा॑नं मे त॒र्पय॑तुऽङ्गा॑नि मे त॒र्पय॑तु प्र॒जां
मे त॒र्पय॑तु प॒शून् मे॑ त॒र्पय॑तु गृ॒हान् मे॑ त॒र्पय॑तु ग॒णान् मे॑ त॒र्पय॑तु स॒र्वग॑णं मा त॒र्पय॑तु त॒र्पय॑त मा - []

Pada Paata

नि॒ग्रा॒भ्या इति॑ नि - ग्रा॒भ्याः । स्थ । दे॒वश्रु॑त इति॑ दे॒व - श्रु॑तः । आ॒युः । मे । त॒र्पय॑तु ।
प्रा॒णमि॑ति प्र - अ॒नम् । म् । त॒र्पय॑तु । अ॒पा॒नमि॑त्य॒प - अ॒नम् । मे । त॒र्पय॑तु । व्या॒नमि॑ति
वि - अ॒नम् । मे । त॒र्पय॑तु । चक्षुः॑ । मे । त॒र्पय॑तु । श्रो॒त्रम् । मे । त॒र्पय॑तु । म॒नः
। मे । त॒र्पय॑तु । वाच॑म् । मे । त॒र्पय॑तु । आ॒त्मा॑नम् । मे । त॒र्पय॑तु । अ॒ङ्गा॑नि । म् ।
त॒र्पय॑तु । प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् । मे । त॒र्पय॑तु । प॒शून् । मे । त॒र्पय॑तु । गृ॒हान् । मे ।
त॒र्पय॑तु । ग॒णान् । मे । त॒र्पय॑तु । स॒र्वग॑णमि॒ति स॒र्व - ग॒णम् । मा । त॒र्पय॑तु । त॒र्पय॑त मा ।

24 TS 3.1.8.2

TS 3.1.8.2

Samhita Paata

गु॒णा मे॑ मा वि तृ॒ष॒न्नोष॑धयो वै सोम॑स्य॒ विशो॑ विशः॒ खलु॑ वै रा॒ज्ञः प्र॑दा॒तोरी॑श्वरा ऐ॒न्द्रः सोमो॑ऽवी॒वृधं॑
वो म॑न॒सा सु॑जा॒ता ऋ॑त॒प्रजा॑ता॒ भग॑ इ॒द्वः स्या॑म । इ॒न्द्रेण॑ दे॒वीर्वी॒रुधः॑ सँवि॒दना॑ अनु॑ मन्यन्ताः
स॒र्वना॑य॒ सोम॑मित्या॒हौष॑धीभ्य ए॒वैनः॑ स्वायै॑ वि॒शः स्वायै॑ दे॒वता॑यै निर्या॒च्याभि॑ षु॒णोति॑ यो वै सो॒-
म॑स्याभिषूयमा॑णस्य - []

Pada Paata

गुणाः । मे । मा । वीतिं । तृषन् । ओषधयः । वै । सोमस्य । विशः । विशः । खलु
 । वै । राज्ञः । प्रदातो॒रिति॒ प्र - दातोः । ईश्वराः । ऐन्द्रः । सोमः । अवी॑वृधम् । वः ।
 मन॑सा । सुजा॒ता इति॑ सु - जा॒ताः । ऋत॑प्रजाता इत्यृत - प्रजा॒ताः । भगै॑ । इत् । वः ।
 स्या॒म् ॥ इन्द्रेण॑ । दे॒वीः । वी॒रुधः॑ । स॒वि॒दा॒ना इति॑ सं - वि॒दा॒नाः । अ॒न्वि॒ति । म॒न्य॒न्ता॒म्
 । स॒व॒नाय॑ । सोम॑म् । इति॑ । आ॒ह । ओष॑धीभ्य इत्योष॑धि - भ्यः । ए॒व । ए॒न॒म् । स्वायै॑
 । वि॒शः । स्वायै॑ । दे॒वता॑यै । नि॒र्या॒च्येति॑ निः - या॒च्य । अ॒भी॒ति । सु॒नो॒ति । यः । वै ।
 सोम॑स्य । अ॒भि॒षूय॑माण॒स्येत्य॑भि - सू॒यमा॑णस्य ।

25 TS 3.1.8.3**TS 3.1.8.3****Samhita Paata**

प्रथ॑मोऽंशुः स्क॑न्दति स ई॒श्वर इन्द्रि॑यं वी॒र्यं प्र॑जां प॒शून् यज॑मानस्य नि॒र॒ह॑न्तो॒स्तम॑भि मन्त्रये॒ताऽऽ
 मा॑ऽस्कान्त्स॒ह प्र॑जया॑ स॒ह रा॒यस्पोषे॑णेन्द्रि॒यं मे वी॒र्यं मा नि॒व॑र्द्धी॒रित्या॑शिष॑मे॒वैता॑मा शा॑स्त इन्द्रि॒यस्य॑
 वी॒र्य॑स्य प्र॒जायै॑ प॒शूना॑मनि॒र्घा॒ताय॑ द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्द पृ॒थि॒वीम॑नु॒ द्यामि॑मञ्च॒ योनि॑मनु॒ यश्च॑ () पूर्॒वः ।
 तृती॑यं॒ योनि॑मनु॒ सञ्चरे॑न्तं द्र॒प्सं जु॑हो॒म्यनु॑ स॒प्त हो॒त्राः ॥

Pada Paata

प्रथ॑मः । अ॒शुः । स्क॑न्दति । सः । ई॒श्वरः । इन्द्रि॑यम् । वी॒र्य॑म् । प्र॒जामि॑ति प्र - जाम् ।
 प॒शून् । यज॑मानस्य । नि॒र॒ह॑न्तो॒रिति॑ निः - ह॒न्तोः । तम् । अ॒भीति॑ । म॒न्त्रये॑त । एति॑ । मा
 । अ॒स्कान् । स॒ह । प्र॒जये॑ति प्र - जया॑ । स॒ह । रा॒यः । पो॒षेण॑ । इन्द्रि॑यम् । मे । वी॒र्य॑म्
 । मा । नि॒रिति॑ । व॒धीः । इति॑ । आ॒शिष॑मित्या॑-शिष॑म् । ए॒व । ए॒ताम् । एति॑ । शा॒स्ते
 । इन्द्रि॑यस्य॑ । वी॒र्य॑स्य । प्र॒जाया॑ इति॑ प्र - जायै॑ । प॒शूनाम् । अ॒नि॒र्घा॑ता॒येत्यनिः॑ - घा॒ताय॑ ।
 द्र॒प्सः । च॒स्क॑न्द । पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्विति॑ । द्याम् । इ॒मम् । च॒ । यो॒निम् । अ॒न्विति॑ । यः
 । च॒ () । पू॒र्वः । तृ॒तीय॑म् । यो॒निम् । अ॒न्विति॑ । स॒ञ्चर॑न्त॒मिति॑ सं - चर॑न्तम् । द्र॒प्सम्
 । जु॒होमि॑ । अ॒न्विति॑ । स॒प्त । हो॒त्राः ॥

26 TS 3.1.9.1

TS 3.1.9.1

Samhita Paata

यो वै दे॒वान् दे॒वय॑श॒सेना॑र्पयति म॒नुष्या॑न् म॒नुष्य॑य॒श॒सेन॑ दे॒वय॑श॒स्येव॑ दे॒वेषु॑ भवति म॒नुष्य॑य॒श॒सी
 म॒नुष्ये॑षु या॒न् प्रा॒चीन॑-मा॒ग्रय॑णाद् ग्र॒हान् गृ॒हीया॑त् ता॒नुपा॑शु गृ॒हीया॑द्या॒नूर्द्धा॑स्तानु॑प॒ब्दिम॑तो दे॒वाने॒व
 तदे॒वय॑श॒सेना॑र्पयति म॒नुष्या॑न् म॒नुष्य॑य॒श॒सेन॑ दे॒वय॑श॒स्येव॑ दे॒वेषु॑ भवति म॒नुष्य॑य॒श॒सी म॒नुष्ये॑ष्व॒ग्निः
 प्रा॑त॒स्सव॑ने पा॑त्व॒स्मान् वै॒श्वान॑रो म॒हिना॑ वि॒श्वश॑म्भूः । स नः॑ पा॒वको॑ द्रवि॑णं दधा॒त्वा - []

Pada Paata

यः । वै । दे॒वान् । दे॒वय॑श॒सेनेति॑ दे॒व - य॒श॒सेन॑ । अ॒र्पय॑ति । म॒नुष्या॑न् । म॒नुष्य॑य॒श॒सेनेति॑

मनुष्य - यशसेनं । देवयशसीति देव - यशसी । एव । देवेषु । भवति । मनुष्ययशसीति
मनुष्य-यशसी । मनुष्येषु । यान् । प्राचीनम् । आग्रयणात् । ग्रहान् । गृहीयात् । तान् ।
उपाश्वित्युप - अशु । गृहीयात् । यान् । ऊर्ध्वान् । तान् । उपन्दिमत इत्युपन्दि - मतः ।
देवान् । एव । तत् । देवयशसेनेति देव - यशसेनं । अर्पयति । मनुष्यान् । मनुष्ययशसेनेति
मनुष्य - यशसेनं । देवयशसीति देव - यशसी । एव । देवेषु । भवति । मनुष्ययशसीति
मनुष्य - यशसी । मनुष्येषु । अग्निः । प्रातस्सवन इति प्रातः - सवने । पातु । अस्मान् । वै-
श्वानरः । महिना । विश्वशम्भूरिति विश्व - शम्भूः ॥ सः । नः । पावकः । द्रविणम् । दुधातु ।

27 TS 3.1.9.2

TS 3.1.9.2

Samhita Paata

युष्मन्तः सहभक्षाः स्याम ॥ विश्वे देवा मरुत इन्द्रो अस्मानस्मिन् द्वितीये सवने न जह्युः ।
आयुष्मन्तः प्रियमेषां वदन्तो वयं देवानां सुमतौ स्याम ॥ इदं तृतीयं सवनं कवीनामृतेन ये
चमसमैरयन्त । ते सौधन्वनाः सुवरानशानाः स्विष्टिं नो अभि वसीयो नयन्तु ॥ आयतनवतीर्वा
अन्या आहुतयो हूयन्तेऽनायतना अन्या या आघारवतीस्ता आयतनवतीर्याः - []

Pada Paata

आयुष्मन्तः । सहभक्षा इति सह-भक्षाः । स्याम ॥ विश्वे । देवाः । मरुतः । इन्द्रः ।
अस्मान् । अस्मिन् । द्वितीये । सवने । न । जह्युः ॥ आयुष्मन्तः । प्रियम् । एषाम् ।

वदन्तः । वयम् । देवानाम् । सुमताविति सु - मतौ । स्याम् ॥ इदम् । तृतीयम् । सर्वनम् ।
 कवीनाम् । ऋतेन । ये । चमसम् । ऐरयन्त ॥ ते । सौधन्वनाः । सुवः । आनशानाः ।
 स्विष्टिमिति सु - इष्टिम् । नः । अभीति । वसीयः । नयन्तु ॥ आयतनवतीरित्यायतन -
 वतीः । वै । अन्याः । आहुतय इत्या - हुतयः । हूयन्ते । अनायतना इत्यना - यतनाः ।
 अन्याः । याः । आघारवतीरित्याघार - वतीः । ताः । आयतनवतीरित्यायतन - वतीः । याः ।

28 TS 3.1.9.3

TS 3.1.9.3

Samhita Paata

सौम्यास्ता अनायतना ऐन्द्रवायवमादायाऽऽ*घारमा घारयेदद्धरो यज्ञोऽयमस्तु देवा ओषधीभ्यः
 पशवे नो जनाय विश्वस्मै भूतायाऽद्धरोऽसि स पिन्वस्व घृतवदेव सोमेति सौम्या एव तदाहुतीरायत-
 नवतीः करोत्यायतनवान् भवति य एवं वेदाथो द्यावापृथिवी एव घृतेन व्युनक्ति ते व्युत्ते उपजीवनीये
 भवत उपजीवनीयो भवति - []

Pada Paata

सौम्याः । ताः । अनायतना इत्यना - यतनाः । ऐन्द्रवायवमित्यैन्द्र - वायवम् । आदायेत्या -
 दाय । आघारमित्या - घारम् । एति । घारयेत् । अद्धरः । यज्ञः । अयम् । अस्तु । देवाः
 । ओषधीभ्य इत्योषधि-भ्यः । पशवे । नः । जनाय । विश्वस्मै । भूताय । अध्वरः । असि
 । सः । पिन्वस्व । घृतवदिति घृत - वत् । देव । सोम । इति । सौम्याः । एव । तत्

। आहुतीरित्या - हुतीः । आयतनवतीरित्यायतन - वतीः । करोति । आयतनवानित्यायतन -
वान् । भवति । यः । एवम् । वेद । अथो इति । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । एव ।
घृतेन । वीति । उन्ति । ते इति । व्युत्ते इति वि - उत्ते । उपजीवनीये इत्युप - जीवनीये ।
भवतः । उपजीवनीय इत्युप - जीवनीयः । भवति ।

29 TS 3.1.9.4

TS 3.1.9.4

Samhita Paata

य एवं वेदैष ते रुद्रभा॒गो यं नि॒रया॑चथा॒स्तं जु॑षस्व वि॒देगौ॑पत्यः॒ रा॒यस्पोषः॑ सु॒वीर्यः॑ सँव॒त्सरी॑णाः
स्व॒स्तिं ॥ मनुः॑ पु॒त्रेभ्यो॑ दा॒यं व्य॑भज॒त् स नाभा॑नेदि॒ष्ठं ब्र॒ह्मच॑र्यं वस॒न्तं नि॑रभज॒त् स आ॒गच्छ॑त्
सौ॒ब्रवी॑त् क॒था मा॒ निर॑भा॒गिति॑ न त्वा॒ निर॑भाक्ष॒मित्य॑-ब्रवी॒दङ्गिर॑स इ॒मे स॒त्रमा॑सते ते - []

Pada Paata

यः । एवम् । वेद । एषः । ते । रुद्र । भा॒गः । यम् । नि॒रया॑चथा॒ इति॑ निः-अया॑चथाः
। तम् । जुष॒स्व । वि॒देः । गौ॒पत्य॑म् । रा॒यः । पोष॑म् । सु॒वीर्य॑मिति॑ सु - वीर्य॑म् ।
सँव॒त्सरी॑णा॒मिति॑ सं - व॒त्सरी॑णा॒म् । स्व॒स्तिम् ॥ मनुः॑ । पु॒त्रेभ्यः॑ । दा॒यम् । वीति॑ ।
अ॒भज॑त् । सः । नाभा॑नेदि॒ष्ठम् । ब्र॒ह्मच॑र्यमिति॑ ब्रह्म-च॒र्यम् । वस॒न्तम् । निरिति॑ । अ॒भज॑त् ।
सः । एति॑ । अ॒गच्छ॑त् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । क॒था । मा॒ । निरिति॑ । अ॒भाक् । इति॑ ।
न । त्वा॒ । निरिति॑ । अ॒भाक्ष॑म् । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । अङ्गिर॑सः । इ॒मे । स॒त्रम् । आ॒सते॑ । ते ।

30 TS 3.1.9.5

TS 3.1.9.5

Samhita Paata

सुवर्गं लो॒कं न प्र॒जा॒नन्ति॒ तेभ्य॑ इ॒दं ब्रा॒ह्म॒णं ब्रू॒हि ते सु॒वर्गं लो॒कं य॒न्तो य॑ ए॒षां प॒शव॑स्ता॒स्ते
दा॒स्य॒न्तीति॑ तदै॒भ्योऽब्र॑वीत् ते सु॒वर्गं लो॒कं य॒न्तो य॑ ए॒षां प॒शव॑ आ॒सन् ता॒न॒स्मा अ॒द॒दु॒स्तं प॒शुभि॑-
श्च॒र॒न्तं य॒ज्ञ॒वा॒स्तौ रु॒द्र आऽग॑च्छ॒थ सोऽब्र॑वीन्म॒म वा इ॒मे प॒शव॑ इत्य॒दुर्वै - []

Pada Paata

सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । न । प्रे॒ति । जा॒न॒न्ति । तेभ्यः॑ । इ॒दम् । ब्रा॒ह्म॒णम् ।
ब्रू॒हि । ते । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । य॒न्तः । ये । ए॒षाम् । प॒शवः॑ । ता॒न् ।
ते । दा॒स्य॒न्ति । इति॑ । तत् । ए॒भ्यः । अ॒ब्र॑वीत् । ते । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम्
। य॒न्तः । ये । ए॒षाम् । प॒शवः॑ । आ॒सन् । ता॒न् । अ॒स्मै । अ॒द॒दुः । तम् । प॒शुभि॑रि॒ति
प॒शु - भिः॑ । च॒र॒न्तम् । य॒ज्ञ॒वा॒स्ता॒वि॒ति य॒ज्ञ॒वा॒स्तौ । रु॒द्रः । ए॒ति । अ॒ग॑च्छ॒त् । सः ।
अ॒ब्र॑वीत् । म॒म । वै । इ॒मे । प॒शवः॑ । इति॑ । अ॒दुः । वै ।

31 TS 3.1.9.6

TS 3.1.9.6

Samhita Paata

मह्यमिमानित्यब्रवीन्न वै तस्य त ईशतु इत्यब्रवीद्-यद्-यज्ञवास्तौ हीयते मम वै तदिति तस्माद्-
यज्ञवास्तु नाभ्यवेत्यः सौऽब्रवीद्-यज्ञे मा ऽऽभुजाथ ते पशून् नाभि मशस्य इति तस्मा एतं मन्थिनः
सः स्रावमजुहोत् ततो वै तस्य रुद्रः पशून् नाभ्यमन्यत् यत्रैत () मेवं विद्वान् मन्थिनः सः स्रावं
जुहोति न तत्र रुद्रः पशून्भि मन्यते ॥

Pada Paata

मह्यम् । इमान् । इति । अब्रवीत् । न । वै । तस्य । ते । ईशते । इति । अब्रवीत् । यत्
। यज्ञवास्ताविति यज्ञ-वास्तौ । हीयते । मम । वै । तत् । इति । तस्मात् । यज्ञवास्त्विति
यज्ञ - वास्तु । न । अभ्यवेत्यमित्यभि - अवेत्यम् । सः । अब्रवीत् । यज्ञे । मा । एति ।
भुज् । अथ । ते । पशून् । न । अभीति । मशस्ये । इति । तस्मै । एतम् । मन्थिनः ।
सः स्रावमिति सं - स्रावम् । अजुहोत् । ततः । वै । तस्य । रुद्रः । पशून् । न । अभीति
। अमन्यत् । यत्र । एतम् () । एवम् । विद्वान् । मन्थिनः । सः स्रावमिति सं - स्रावम् ।
जुहोति । न । तत्र । रुद्रः । पशून् । अभीति । मन्यत् ॥

32 TS 3.1.10.1

TS 3.1.10.1

Samhita Paata

जुष्टो वाचो भूयासं जुष्टो वाचस्पतये देवि वाक् । यद्वाचो मधुमत् तस्मिन् मा धाः स्वाहा सरस्वत्यै
 ॥ ऋचा स्तोमः समर्द्धय गायत्रेण रथन्तरं । बृहद्-गायत्रवर्तनि ॥ यस्ते द्रप्सः स्कन्दति यस्ते
 अशुर्बाहुच्युतो धिषण्योरुपस्थात् । अद्ध्योर्वा परि यस्ते पवित्राथ स्वाहाकृतमिन्द्राय तं जुहोमि
 ॥ यो द्रप्सो अशुः पतितः पृथिव्यां परिवापात् - []

Pada Paata

जुष्टः । वाचः । भूयासम् । जुष्टः । वाचः । पतये । देवि । वाक् ॥ यत् । वाचः ।
 मधुमदिति मधु-मत् । तस्मिन् । मा । धाः । स्वाहा । सरस्वत्यै ॥ ऋचा । स्तोमम् ।
 समिति । अर्द्धय । गायत्रेण । रथन्तरमिति रथन्-तरम् ॥ बृहत् । गायत्रवर्तनीति गायत्र-वर्तनि
 ॥ यः । ते । द्रप्सः । स्कन्दति । यः । ते । अशुः । बाहुच्युत इति बाहु - च्युतः
 । धिषण्योः । उपस्थादित्युप - स्थात् ॥ अद्ध्योः । वा । परीति । यः । ते । पवित्रात्
 । स्वाहाकृतमिति स्वाहा - कृतम् । इन्द्राय । तम् । जुहोमि ॥ यः । द्रप्सः । अशुः ।
 पतितः । पृथिव्याम् । परिवापादिति परि - वापात् ।

33 TS 3.1.10.2

TS 3.1.10.2

Samhita Paata

पुरोडाशात् करम्भात् । धानासोमान्मन्थिनं इन्द्र शुक्राथ स्वाहाकृतमिन्द्राय तं जुहोमि ॥ यस्ते
द्रुप्सो मधुमा इन्द्रियावान्थ स्वाहाकृतः पुनरप्येति देवान् । दिवः पृथिव्याः पर्यन्तरिक्षाथ स्वाहा
कृतमिन्द्राय तं जुहोमि ॥ अद्भ्युर्वा ऋत्विजां प्रथमो युज्यते तेन स्तोमो योक्तव्य इत्याहुर्वागग्रेगा
अग्र एत्वृजुगा देवेभ्यो यशो मयि दधती प्राणान् पशुषु प्रजां मयि- []

Pada Paata

पुरोडाशात् । करम्भात् ॥ धानासोमादिति धाना-सोमात् । मन्थिनः । इन्द्र । शुक्रात् ।
स्वाहाकृतमिति स्वाहा - कृतम् । इन्द्राय । तम् । जुहोमि ॥ यः । ते । द्रुप्सः । मधुमानिति
मधु - मान् । इन्द्रियावानितीन्द्रिय - वान् । स्वाहाकृत इति स्वाहा-कृतः । पुनः । अप्येतीत्यपि
- एति । देवान् ॥ दिवः । पृथिव्याः । परीति । अन्तरिक्षात् । स्वाहाकृतमिति स्वाहा -
कृतम् । इन्द्राय । तम् । जुहोमि ॥ अद्भ्युः । वै । ऋत्विजाम् । प्रथमः । युज्यते । तेन
। स्तोमः । योक्तव्यः । इति । आहुः । वाक् । अग्रेगा इत्यग्रे - गाः । अग्र । एतु ।
ऋजुगा इत्यृजु - गाः । देवेभ्यः । यशः । मयि । दधती । प्राणानिति प्र - अनान् । पशुषु
। प्रजामिति प्र - जाम् । मयि ।

34 TS 3.1.10.3

TS 3.1.10.3

Samhita Paata

च॒ यज॑माने॒ चेत्या॑ह॒ वाच॑मे॒व तद्य॑ज्ञमुखे॒ यु॑नक्ति॒ वास्तु॑ वा ए॒तद्य॑ज्ञस्य॑ क्रियते॒ यद्गृ॑हान् गृही॒त्वा
ब॑हिष्प॒वमा॑नः॒ सर्प॑न्ति॒ परा॑ञ्चो॒ हि य॑न्ति॒ परा॑चीभिः॒ स्तु॒वते॑ वैष्ण॒व्यर्चा॑ पु॒नरे॒त्योप॑ तिष्ठते॒ यज्ञो॑ वै
विष्णु॑ य॒ज्ञमे॒वाक॑र्विष्णो॒ त्वन्नो॑ अ॒न्तमः॑ शर्म॑ यच्छ॒ सह॑न्त्य । प्र ते॒ धारा॑ मधु॒श्चुत॑ उ॒थ्सं॑ दुह॒ते ()
अक्षि॑त॒मित्या॑ह॒ यदे॒वास्य॑ शया॑नस्यो॒पशु॑ष्यति॒ तदे॒वास्यै॑तेना॒ ऽऽप्या॑ययति ॥

Pada Paata

च॒ । यज॑माने । च॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । वाच॑म् । ए॒व । तत् । य॒ज्ञमु॑ख इति॑ यज्ञ - मुखे । यु॑नक्ति
। वास्तु॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । क्रि॒यते॑ । यत् । गृ॒हान् । गृही॒त्वा । ब॑हिष्प॒वमा॑नमिति॑ बहिः
- प॒वमा॑नम् । सर्प॑न्ति । परा॑ञ्चः । हि । य॑न्ति । परा॑चीभिः । स्तु॒वते॑ । वैष्ण॒व्या । ऋ॒चा ।
पुनः॑ । ए॒त्येत्या॑ - इत्य॑ । उपेति॑ । तिष्ठ॑ते । य॒ज्ञः । वै । विष्णुः॑ । य॒ज्ञम् । ए॒व । अ॒कः ।
विष्णो॑ इति॑ । त्वम् । नः॑ । अ॒न्तमः॑ । शर्म॑ । यच्छ॒ । स॒ह॒न्त्य ॥ प्रेति॑ । ते॒ । धाराः॑ ।
मधु॒श्चुत॑ इति॑ मधु-श्चुतः । उ॒थ्सम् । दुह॒ते () । अक्षि॑तम् । इति॑ । आ॒ह॒ । यत् । ए॒व । अ॒स्य॑
। शया॑नस्य । उ॒पशु॑ष्यतीत्यु॒प - शु॑ष्यति । तत् । ए॒व । अ॒स्य॑ । ए॒तेन॑ । एति॑ । प्या॒यय॑ति ॥

35 TS 3.1.11.1

TS 3.1.11.1

Samhita Paata

अ॒ग्निना॑ रु॒यिम॑श्नवत् पोष॑मेव दि॒वेदि॑वे । य॒शसं॑ वी॒रव॑त्तमं ॥ गो॒माऽ॑ अ॒ग्नेऽवि॑माऽ॑ अ॒श्वी य॒ज्ञो
नृ॒वथ्स॑खा स॒दमि॑दप्रमृष्यः । इ॒डावा॑ऽ ए॒षो अ॑सुर प्र॒जावा॑न् दी॒र्घो रु॒यिः पृ॑थुबु॒धः स॒भावान् ॥ आ॒-
प्या॑यस्व > 1, सन्तै॑ > 2 ॥ इ॒ह त्व॑ष्टा॒रम॑ग्रि॒यं वि॑श्वरू॒पमु॑पे॒ ह्वये॑ । अ॒स्माक॑मस्तु के॒वलः ॥
तन्न॑स्तु॒रीप॑मधं पोष॑यित्तु दे॒वं त्व॑ष्ट॒र्वि र॑रा॒णः स्य॑स्व । यतो॑ वी॒रः - []

Pada Paata

अ॒ग्निना॑ । रु॒यिम् । अ॒श्नव॑त् । पोष॑म् । ए॒व । दि॒वेदि॑व॒ इति॑ दि॒वे - दि॒व ॥ य॒शस॑म् । वी॒रव॑-
त्तम॑मि॒ति वी॒रव॑त् - त॒मम् ॥ गो॒मा॒नि॒ति गो॑ - मा॒न् । अ॒ग्ने । अ॒वि॒मा॒नि॒त्यवि॑ - मा॒न् । अ॒श्वी ।
य॒ज्ञः । नृ॒वथ्स॑खेति॑ नृ॒वत् - स॒खा । स॒दम् । इ॒त् । अ॒प्रमृ॑ष्य इत्य॑प्र - मृ॒ष्यः ॥ इ॒डावा॑नि॒तीडा॑
- वा॒न् । ए॒षः । अ॒सुर॑ । प्र॒जावा॑नि॒ति प्र॒जा - वा॒न् । दी॒र्घः । रु॒यिः । पृ॑थुबु॒द्ध इति॑ पृ॒थु - बु॒द्धः
। स॒भाव॑नि॒ति स॒भा - वा॒न् ॥ ए॒ति । प्या॑यस्व । स॒मि॒ति । ते ॥ इ॒ह । त्व॑ष्टा॒रम् । अ॒ग्रि॒यम्
। वि॑श्वरू॒पमि॒ति वि॑श्व - रू॒पम् । उ॒पे॒ति । ह्व॑ये ॥ अ॒स्माक॑म् । अ॒स्तु । के॒वलः ॥ तत् ।
नः । तु॒रीप॑म् । अ॒धं । पो॒षयि॑त्तु । दे॒वं । त्व॑ष्टः । वी॒ति । र॑रा॒णः । स्य॑स्व ॥ यतो॑ वी॒रः ।

36 TS 3.1.11.2

TS 3.1.11.2

Samhita Paata

कर्मण्यः सुदक्षो युक्तग्रावा जायते देवकामः ॥ शिवस्त्वष्टरिहाऽऽ* गहि विभुः पोषं उतत्मना ।
यज्ञेयज्ञे न उदव ॥ पिशङ्गरूपः सुभरो वयोधाः श्रुष्टी वीरो जायते देवकामः । प्रजां त्वष्टा
विष्यतु नाभिंस्मे अथा देवानामप्येतु पाथः ॥ प्रणोदे > 3 व्या, नो दिवः > 4 ॥ पीपिवाऽ सः
सरस्वतः स्तनं यो विश्वदरशतः । धुक्षीमहि प्रजामिषं ॥

Pada Paata

कर्मण्यः । सुदक्ष इति सु - दक्षः । युक्तग्रावेति युक्त - ग्रावा । जायते । देवकाम इति देव -
कामः ॥ शिवः । त्वष्टः । इह । एति । गहि । विभुरिति वि - भुः । पोषं । उत । त्मना ॥
यज्ञे यज्ञ इति यज्ञे - यज्ञे । नः । उदिति । अव ॥ पिशङ्गरूप इति पिशङ्ग-रूपः । सुभर इति
सु - भरः । वयोधा इति वयः - धाः । श्रुष्टी । वीरः । जायते । देवकाम इति देव - कामः ॥
प्रजामिति प्र - जाम् । त्वष्टा । वीति । स्यतु । नाभिम् । अस्मे इति । अथ । देवानाम् । अपी-
ति । एतु । पाथः ॥ प्रेति । नः । देवी । एति । नः । दिवः ॥ पीपिवाऽसम् । सरस्वतः ।
स्तनम् । यः । विश्वदरशत इति विश्व - दरशतः ॥ धुक्षीमहि । प्रजामिति प्र - जाम् । इषम् ॥

37 TS 3.1.11.3

TS 3.1.11.3

Samhita Paata

ये ते सरस्व ऊर्मयो मधुमन्तो घृतश्चुतः । तेषां ते सुम्नमीमहे ॥ यस्य व्रतं पशवो यन्ति सर्वे
यस्य व्रतमुपतिष्ठन्त आपः । यस्य व्रते पुष्टिपतिर्निर्विष्टस्तः सरस्वन्तमवसे हुवेम ॥ दिव्यः सुपूर्ण
वयसं बृहन्तमपां गर्भं वृषभमोषधीनां । अभीपतो वृष्ट्या तर्पयन्तं तः सरस्वन्तमवसे हुवेम ॥
सिनीवालि पृथुष्टुके या देवानामसि स्वसा । जुषस्व हव्य - []

Pada Paata

ये । ते । सरस्वः । ऊर्मयः । मधुमन्त इति मधु - मन्तः । घृतश्चुत इति घृत - चुतः ॥
तेषां । ते । सुम्नम् । ईमहे ॥ यस्य । व्रतम् । पशवः । यन्ति । सर्वे । यस्य । व्रतम्
। उपतिष्ठन्त इत्युप - तिष्ठन्ते । आपः ॥ यस्य । व्रते । पुष्टिपतिरिति पुष्टि - पतिः । निर्विष्ट
इति नि - विष्टः । तम् । सरस्वन्तम् । अवसे । हुवेम् ॥ दिव्यम् । सुपूर्णमिति सु - पूर्णम्
। वयसम् । बृहन्तम् । अपाम् । गर्भम् । वृषभम् । ओषधीनाम् ॥ अभीपतः । वृष्ट्या ।
तर्पयन्तम् । तम् । सरस्वन्तम् । अवसे । हुवेम् ॥ सिनीवालि । पृथुष्टुक इति पृथु - स्तुके
। या । देवानाम् । असि । स्वसा ॥ जुषस्व । हव्यम् ।

38 TS 3.1.11.4

TS 3.1.11.4

Samhita Paata

माहु॑तं प्र॒जां दे॒वि दि॒दि॒ष्टि नः ॥ या सु॒पा॒णिः स्व॑ङ्गुरिः सु॒षूमा॑ बहु॒सूव॑री । तस्यै॑ वि॒स्पत्ति॑न्यै ह॒विः
सि॒नीवा॒ल्यै जु॑होतन ॥ इन्द्रं॑ वो वि॒श्वत॑स्परी >5, न्द्रं नरः >6 ॥ असि॑तवर्णा॒ हर॑यः सु॒पर्णा
मिहो॑ वसा॒ना दि॒वमु॒त् प॑तन्ति ॥ त आ॒व॒वृ॒त्रन्थ॑ स॒दनानि॑ कृ॒त्वाऽऽदि॒त् पृ॑थि॒वी घृ॒तैर्व्यु॑द्यते ॥
हि॒र॒ण्य॒केशो॑ रज॑सो वि॒सार॑ेऽहि॒र्धुनि॑र्वात॑ इ॒व ध्र॑जीमान् । शुचि॑भ्राजा उ॒षसो॑ - []

Pada Paata

आहु॑तमित्या - हु॒तम् । प्र॒जामि॑तिं प्र-जाम् । दे॒वि । दि॒दि॒ष्टि । नः ॥ या । सु॒पा॒णिरिति॑ सु -
पा॒णिः । स्व॑ङ्गुरिरिति॑ सु - अ॒ङ्गुरिः । सु॒षूमे॑तिं सु - सू॒मा । बहु॒सूव॑रीतिं बहु - सू॒वरी ॥ तस्यै॑ ।
वि॒स्पत्ति॑न्यै । ह॒विः । सि॒नीवा॒ल्यै । जु॑होत॒न ॥ इन्द्रं॑ । वः । वि॒श्वतः॑ । परी॑ति । इन्द्रं॑ ।
नरः॑ ॥ असि॑तवर्णा॒ इत्यसि॑त - वर्णाः॑ । हर॑यः । सु॒पर्णा इति॑ सु - पर्णाः॑ । मिहः॑ । वसा॒नाः
। दि॒वम् । उ॒दि॒ति । प॑तन्ति ॥ ते । ए॒ति । अ॒व॒वृ॒त्रन् । स॒दनानि॑ । कृ॒त्वा । आ॒त् । इ॒त् ।
पृ॑थि॒वी । घृ॒तैः । वी॑ति । उ॒द्य॒ते ॥ हि॒र॒ण्य॒केश इति॑ हि॒र॒ण्य - केशः॑ । रज॑सः । वि॒सार इति॑ वि -
सार॑े । अहिः॑ । धुनिः॑ । वा॒तः । इ॒व । ध्र॑जीमान् ॥ शुचि॑भ्राजा इति॑ शुचि॑ - भ्राजाः॑ । उ॒षसः॑ ।

39 TS 3.1.11.5

TS 3.1.11.5

Samhita Paata

नवेदा॑ यश॑स्वतीरप॒स्युवो॑ न स॒त्याः ॥ आ ते॑ सु॒पर्णा अ॑मिनन्त॒ एवैः॑ कृ॒ष्णो नो॑नाव वृ॒षभो॑ यदी॒दं
। शि॒वाभि॑र्न स्मय॑मानाभि॒राऽगा॑त् पत॑न्ति मि॒हः स्त॒नय॑न्त्य॒भ्रा ॥ वा॒श्रेव॑ वि॒द्युन्मि॑माति व॒थ्सं न
मा॒ता सि॑षक्ति । यदे॑षां वृ॒ष्टिर॑स॒र्जि ॥ पर्व॑तश्चिन्महि॑ वृ॒द्धो बि॑भाय दि॒वश्चि॒त् सानु॑ रेजत स्व॒ने वः
। यत् क्री॑ड॒थ मरु॑त - []

Pada Paata

नवे॑दाः । यश॑स्वतीः । अ॒प॒स्युवः॑ । न । स॒त्याः ॥ एति॑ । ते । सु॒पर्णा इति॑ सु - पर्णाः
। अ॒मि॒नन्त॑ । एवैः॑ । कृ॒ष्णः । नो॑ना॒व । वृ॒षभः॑ । यदि॑ । इ॒दम् ॥ शि॒वाभिः॑ । न ।
स्मय॑मानाभिः । एति॑ । अ॒गा॒त् । पत॑न्ति । मि॒हः । स्त॒नय॑न्ति । अ॒भ्रा ॥ वा॒श्रा । इ॒व ।
वि॒द्युदि॑ति वि॒द्युत् । मि॒मा॒ति । व॒थ्सम् । न । मा॒ता । सि॑षक्ति ॥ यत् । ए॒षाम् । वृ॒ष्टिः ।
अस॑र्जि ॥ पर्व॑तः । चि॒त् । महि॑ । वृ॒द्धः । बि॑भा॒य । दि॒वः । चि॒त् । सानु॑ । रेज॑त् । स्व॒ने
। वः ॥ यत् । क्री॑ड॒थ । मरु॑तः ।

40 TS 3.1.11.6

TS 3.1.11.6

Samhita Paata

ऋष्टिमन्त॒ आपं॑ इव॒ स॒द्भियञ्चो॑ ध॒वद्धे॑ ॥ अ॒भि क्र॑न्द॒ स्तनय॑ गर्भ॒मा धा॑ उदुन्वता॒ परि॑ दी॒या रथे॑न ।
 दृतिः॑ सु॒ क॑र॒ष वि॑षितं॒ न्यञ्चः॑ स॒मा भ॑वन्तु॒द्वता॑ निपा॒दाः ॥ त्वं॑ त्या चि॒दच्यु॑ताऽग्ने॒ पशु॑र्न॒ यव॑से ।
 धामा॑ ह॒ यत् ते॑ अ॒जर् वना॑ वृश्चन्ति॒ शिक्व॑सः ॥ अ॒ग्ने भू॑रीणि॒ तव॑ जा॒तवे॑दो दे॒वं स्व॑धावोऽमृ॒तस्य॑
 धामं॑ । याश्च॑ - []

Pada Paata

ऋष्टिमन्त॒ इत्यृष्टि॑-मन्तः । आपः॑ । इ॒व । स॒द्भियञ्चः॑ । ध॒वद्धे॑ ॥ अ॒भीति॑ । क्र॑न्द । स्त॒नय॑
 । गर्भ॑म् । ए॒ति । धाः॑ । उ॒दुन्वते॑त्यु॒दन्न॑ - वता॑ । प॒रीति॑ । दी॒य । रथे॑न ॥ दृति॑म् । स्वि॒ति
 । क॒र॒ष । वि॑षितमि॒ति वि॑ - सि॒तम् । न्य॑ञ्चम् । स॒माः । भ॑वन्तु । उ॒द्वते॑त्य॒त् - वता॑ ।
 नि॒पा॒दा इति॑ नि - पा॒दाः ॥ त्वम् । त्या । चि॒त् । अ॒च्यु॑ता । अ॒ग्ने । प॒शुः । न । यव॑से ॥
 धामं॑ । ह॒ । यत् । ते॑ । अ॒जर् । वना॑ । वृश्चन्ति॑ । शिक्व॑सः ॥ अ॒ग्ने । भू॑रीणि । तव॑ ।
 जा॒तवे॑दु इति॑ जा॒त - वे॒दुः । दे॒वं । स्व॑धा॒व इति॑ स्व॒धा - वः॑ । अ॒मृ॒तस्य॑ । धामं॑ ॥ याः । च॒ ।

41 TS 3.1.11.7

TS 3.1.11.7

Samhita Paata

मा॒या मा॒यिनां॑ वि॒श्वमि॑न्व॒ त्वे पूर्वीः॑ स॒न्दुधुः॑ पृ॒ष्ठब॑न्धो ॥ दि॒वो नो॑ वृ॒ष्टिं म॑रुतो ररी॒द्धं प्र॑पि॒न्वत्
 वृ॒ष्णो अ॒श्वस्य॑ धाराः॑ । अ॒र्वाडे॑तेन॒ स्तनयि॑त्तुने॒ह्यपो नि॑षिञ्चन्न॒सुरः॑ पि॒ता नः॑ ॥ पि॒न्वन्त्य॑पो म॒रुतः॑

सुदानवः॑ पयो॑ घृतवद्वि॑दथै॒ष्वा भुवः॑ । अत्यं॑ न मि॒हे वि न॑यन्ति वा॒जिन॑मु॒त्सं दु॑हन्ति स्त॒नय॑न्त॒म-
क्षि॑तं ॥ उ॒दु॒प्रुतो॑ मरु॒तस्ताः॑ इ॒यर्त॑ वृष्टिं - []

Pada Paata

मा॒याः । मा॒यिना॑म् । वि॒श्वमि॒न्वेति॑ विश्वम्-इ॒न्व । त्वे इति॑ । पूर्वीः । स॒न्दुधुरि॑ति सं - दुधुः
। पृ॒ष्टब॒न्धो इति॑ पृ॒ष्ट - ब॒न्धो ॥ दि॒वः । नः । वृ॒ष्टिम् । म॒रुतः॑ । र॒रीद्ध॑म् । प्रेति॑ । पि॒न्वत्
। वृ॒ष्णः । अ॒श्वस्य॑ । धा॒राः ॥ अ॒र्वाङ् । ए॒तेन॑ । स्त॒नयि॑त्सुना॑ । एति॑ । इ॒हि । अ॒पः ।
नि॒षिञ्च॑ति॒ति नि -सि॒ञ्चन् । अ॒सुरः॑ । पि॒ता । नः ॥ पि॒न्वन्ति॑ । अ॒पः । म॒रुतः॑ । सु॒दानव॑
इति॑ सु - दानवः । पयः॑ । घृ॒तव॑दि॒ति घृ॒त - व॒त् । वि॒दथै॑षु । आ॒भुव॑ इत्या॑ - भुवः ॥ अ॒त्यम्
। न । मि॒हे । वी॒ति । न॒यन्ति॑ । वा॒जिन॑म् । उ॒त्सम् । दु॒हन्ति॑ । स्त॒नय॑न्तम् । अ॒क्षित॑म्
॥ उ॒दु॒प्रुत॑ इत्यु॑द - प्रुतः । म॒रुतः॑ । तान् । इ॒यर्त॑ । वृ॒ष्टिम् ।

42 TS 3.1.11.8

TS 3.1.11.8

Samhita Paata

ये वि॒श्वे म॒रुतो॑ जु॒नन्ति॑ । क्रो॒शाति॑ ग॒दा क॒न्येव॑ तु॒न्ना पे॒रं तु॒ञ्जाना॑ प॒त्येव॑ जा॒या ॥ घृ॒तेन॑ द्यावा॑-
पृथि॒वी मधु॑ना॒ समु॑क्ष॒त प॒यस्व॑तीः कृ॒णताऽऽ*प॒ ओष॑धीः । ऊ॒र्जं च॑ तत्र॑ सु॒मतिं॑ च॑ पि॒न्वथ॑ यत्रा॑
नरो॑ मरुतः॑ सि॒ञ्चथा॑ मधु॑ ॥ उ॒दुत्यं॑ >7, चि॒त्रं >8 ॥ और्व॑-भृ॒गुव॑च्छुचि॑म॒प्रवान॑वदा हु॒वे ।
अ॒ग्निः संमु॑द्रवा॑ससं ॥ आ स॒वः संवि॑तुर्यथा॑ भग॑स्ये () व भु॒जिः हु॒वे । अ॒ग्निः संमु॑द्रवा॑ससं

॥ हुवे वातस्वनं कविं पर्जन्यक्रन्द्यः सहः । अग्निः समुद्रवाससं ॥

Pada Paata

ये । विश्वे । मरुतः । जुनन्ति ॥ क्रोशाति । गर्दा । कन्या । इव । तुन्ना । पेरुम् । तुञ्जाना । पत्या । इव । जाया ॥ घृतेन । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । मधुना । समिति । उक्षुत । पयस्वतीः । कृणुत । आपः । ओषधीः ॥ ऊर्जम् । च । तत्र । सुमतिमिति सु - मतिम् । च । पिन्वथ । यत्र । नरः । मरुतः । सिञ्चथ । मधु ॥ उदिति । उ । त्यम् । चित्रम् ॥ और्वभृगुवदित्यौवभृगु - वत् । शुचिम् । अप्रवानवदित्यप्रवान - वत् । एति । हुवे ॥ अग्निम् । समुद्रवाससमिति समुद्र - वाससम् ॥ एति । सवम् । सवितुः । यथा । भगस्य () । इव । भुजिम् । हुवे ॥ अग्निम् । समुद्रवाससमिति समुद्र - वाससम् ॥ हुवे । वातस्वनमिति वात - स्वनम् । कविम् । पर्जन्यक्रन्द्यमिति पर्जन्य - क्रन्द्यम् । सहः ॥ अग्निम् । समुद्रवाससमिति समुद्र - वाससम् ॥